

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. III. - Broj 25

Ljubljana,
16 juna
1932

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

IX svesokolski slet u Pragu

Krasan uspeh nastupa sokolske dece

Prva čisto sokolska priredba pret-sletskih dana na velikom sletištu bio je nastup preko 30.000 sokolske dece u nedelju 12. o. m. Ovaj dan bio je jedan od najlepših dana sokolske dece iz Praga i okoline, jer su tada po prvi put u istoriji sokolskih sletova u Pragu nastupila i deca.

Praske vežbaonice i letnja vežba-lišta bila su tog krasnog sunčanog dana već u ranim jutarnjim satovima puna života i dečije radosti, negde su imala deca već u 6 časova ujutro zbor. Glazbe su veselo svirale marševe i narodne pesme, i pratile na sletišta decu iz okoline, koja su se tog dana morala dignuti već oko 4 sata ujutro. Za nežu decu, koja su trebala da izdrže ceo dan i da se kasno na večer vrte svojim kućama, zbilja je to velik napor. Ali ipak u brojnim povorkama, koje su iz vežbaonica ili željezničkih stanica išle prema sletištu nisi video umornog lica; deca su bila vedra i nasmejana, živa i vesela. A tom jakom i ljupkom decom ponosili su se i njihovi prednjaci i vodnici. I brojna publika, usprkos ranijih časova, sakupila se na ulicama i pozdravljala decu pljeskanjem i poklicima. Već ova jutarnja uvertura bila je najbolja propaganda za brojnu posetu nastupa i najlepši uvod svečanostima praznika sokolske dece.

I kad su kolone muške i ženske dece, bilo pešice ili na autobusima, stigle na sletišta, za par minuta napunjenost su garderobe i u njima i oko njih bilo je smeha, vike i veselja, kao na najvećem dečijem zabavištu. Ali skoro su se ozvali zvuci za zbor u redove, i tada nastaje mir i tišina, samo su još oči i usne dečije bile nasmejane. Svi gledaju u svoje vodnike, koji formiraju kolone za položaj na vežbaonice na kušnje. I ova deca, još pre nekoliko časaka živa kao voda gorskog potoka, sredila su se tako brzo i tako lepo, kao da su to sve stari, već iskušani i ozbiljni vežbači. Kolone već kreću na vežbaonice u lepmo pokriću, burno pozdravljane od brojne publike, koje je i na pokuse došlo nekoliko desetaka hiljada. Gledajući mališane publike je pravim dečijim veseljem pratila sve tačke, koje su deca precizno izvodila.

Pokusi su bili održani po sledećem redu: tačno u 8 sati nastupa na vežbaonice 4590 najmanjih, t. j. dece od 6—9 godina, ali ima ih među njima i takvih, kojima je jedva 5 godina. Svoje vežbe-igre izvode deca skladno i dobro, kao da ne nastupaju pred publikom. Posle njih dolaze devojčice, 12.000 ih je i vežbaju graciozno i pravom elegancijom, da bi čovek jedva mislio da to su još deca. Za devojčicama nastupa 13.000 dečaka od 9 do 14 godina. Gordi su i ponosni ko junaci i skoro ozbiljni. Zatim su sledile još ne-

koje posebne tačke. Svi pokusi završeni su s najlepšim uspehom i u potpunom redu, te su pokazali, da su već pripreme po društvima bile veoma brižljive i upravo uzorne. Na pokusima nastupilo je oko 30.000 dece, koja se za sve vreme držala strogo disciplinovanu i skladno. Uostalom zaslug je to samih prednjaka, jer održati ovako uzoran red kod tolikog broja dece to je zaista pravo čudo. Nakon pokusa deca su se odmarala i okrepila jelom i pićem.

Mnogi, koji su već pre podne bili na pokusima, uopšte nisu otišli sa sletišta, već su se razišli i krepili po brojnim bifejima. Odmah nakon jednog sata popodne počele su dolaziti iz grada čitave kolone gledalaca. Pred blagajnama stajalo se u gustim redovima i čekalo na ulaznice. Razume se, došli su i brižni roditelji, ponosni, što je i njihovo dete danas tamo dole u vrelu mlade snage. Tramvaj opet kao da je pravio čuda. Za nepuna dva sata doveo je do sletišta nepregledne tisuće, tako da je ovo već pre samog početka bilo puno; broj gledalaca cenio se na 150.000. Bilo je sve kao nabijeno. Glava do glave, čovek do čoveka; more sveta. Došli su i predstavnici vlade: ministri dr. Matoušek, dr. Slavik, dr. Viškovski, mnogi poslanici i senatori, predstavnici grada Praga sa zamenikom gradonačelnika dr. Štulom na čelu, a i predstavnici stranih zemalja. Primećeno je i prisustvo s. Renate Tiršve i sestre Ane Podlipne, supruge pokojnog starešine ČOS dr. Podlipnog. U 14.50 stigao je na sletišta i sam predsednik republike sa svojom svitom, u kojoj su primećeni njegova kćerka gospođa dr. Alice Masarik i načelnica poljskog Sokolstva s. Jadviga Zamojska. Dolazak predsednika republike bio je znak za početak nastupa.

Tačno u tri sata dolaze na vežbaonice najmanja deca, a za njima ostala odeljenja istim redom kao pre podne kod pokusa. Ako su već pokusi bili dobro uspešni, to je onda sam nastup premašio sva očekivanja, i publika bila je u pravoj ekstazi oduševljenja. Ove slike, koje je pružala svojim nastupima najmlađa sokolska garda, bile su nezaboravne. Nakon završenog programa dečijih nastupa otišao je br. predsednik republike sa sletišta vedrog i nasmejanog lica, oprostivši se sa vodama ČOS, odavajući im potpuno priznanje na lepom uspehu.

Nastupi tog dana završeni su u 19.30 drugim izvođenjem sletске scene »Tiršev san«

Ovaj prvi čisto sokolski nastup u okviru sletskih priredaba znači velik i zavidan uspeh te daje najlepše nade, da će i svi ostali nastupi zadovoljiti publiku i sletski odbor te tako ispuniti sva očekivanja.

kolski slet. Ostale ekspedicije stižu će u Prag u najkraće vreme. Američki Sokoli uzeće ne samo korporativnog učešća na svesokolskom sletu te na kongresu zagrančnih Čehoslovaka, nego će položiti i vence na grobove Tirša, Fignera, Šajnera, Hilera, Karla Vanička, dr. Karla Helera, zatim na grob Husa, nepoznatoga vojnika, gospođe Masarikove i konačno generala Stefánika, ako to bude moguće. Pored ovih činova pieteta, američki Sokoli biće oficijelno predstavljani prezidentu Masariku, pa će posetiti i bivšega načelnika ČOS br. dr. Jindru Vanička i suprugu Tirša, s. dr. Renatu Tirševu. Slovacki Sokoli pohlirle i u svoju užu domovinu i tamo počastiti uspomenu generala Stefánika i svoju videnijih slovačkih voda. Posle sleta priređuje se za američke goste izleti širom CSR, da tako naročito mladi upoznaju otadžbinu svojih roditelja.

AMATER-FOTOGRAFI NA SLETU

Na sletištu biće dozvoljeno snimati samo onim amaterima, koji budu imali pored ulaznice i naročitu dozvolu, koja se dobija uz cenu od 10 Kč u sletskoj kancelariji u Tirševom domu. Stativi na sletištu nisu dozvoljeni, a veličina aparata koja se dopušta je maksimalna 9x12. Svaki može fotografirati slet, a predstava za koju ima ulaznicu.

SLETSKE PRIREDBE VAN SLETISTA

18 juna je svečano otvorenje Sokolske izložbe u industrijskoj palati. 28 juna je koncert Učiteljskog zbora u Umjelečkoj besedi, 1 jula koncert slovenskih pesama, peva Pavao Ludikar, 4 i 5 jula koncert čuvenog zbora Moravskih učitelja, 6 jula koncert solista Narodnog pozorišta (Djivadla), istog dana Jiraskov komad »Jan Žižka«. Pored ovih priredaba, igraće i sva pozorišta, te biće priređene i razne telovežbene akademije, prijateljski večeri i razne druge zabave.

IZLOŽBA SLIKA PROF. ŠVABINSKOG U SALONU UDRUŽENJA MANES

U petak dne 10. o. m. otvorio je lepim govorom ministar prosvete dr. Derer izložbu slika čuvenog češkog slikara br. profesora Švabinskog, koji je izradio i ovogodišnji sletski plakat. Izložbu priređuje umetničko udruženje »Manes« prigrdom 60-godišnjice svog agilnog člana prof. Švabinskog.

TAKMIČENJE 20 SOKOLSKIH PEVAČKIH ZBOROVA

Kako smo već pisali, priređuje prosvetni odbor ČOS za vreme sleta takmičenja pevačkih zborova. Sada je odabranih 20 najboljih sokolskih pevačkih zborova koji će se takmičiti u pevanju za vreme sleta.

AUTORI DEČJIH VEŽABA

Vežbe-igre za najmanje sastavili su načelnica ČOS s. Marija Provaznikova i tajnik ČOS br. Jan Pelikan. Proste vežbe za žensku decu sastavila je s. Sedlmajer, a proste vežbe za mušku decu br. J. Taborek.

GLAZBENA PRATNJA NASTUPA SOKOLSKHE DECE

I nastupe sokolske dece pratila je glazba prenošena megafonima iz muzičkog salona, u kome su svirale pod vodstvom potpukovnika Obertora vojne muzike 11 i 46 pešadijskog puka.

VODSTVO NASTUPA SOKOLSKHE DECE

Čitav nastup sokolske dece vodili su sa načelniškom mosta lično sam na čelnika ČOS br. Agaton Heler i načelnica ČOS s. Marija Provaznik izme-nično.

SAMARITANSKA SLUŽBA NA SLETISTU

Pod vodstvom šef-lekara dr. Kellera, bilo je na sletištu u pojedinim stanicama za spasavanje a po tribinama oko 50 lekara, pored 100 vatrogasaca i organa službe za spasavanje. Od oko 1000 ljudi koji su tražili pomoć samo je jedan odvezen u bolnicu, ostali svi su sami nakon par minuta ostavili stanice za spasavanje i otišli kući ili se opet vratili među publiku. Najviše je bilo umora od vrućine.

SVEČANI KONCERTAT PRVIH SOLISTA OPERE NAROD. DJIVADLA U PRAGU

U okviru sletskih priredaba izvršten je također i veliki koncert prvih solista opere Narodnog kazališta u Pragu, koji će se održati dne 6 jula o. g. u pola devet sati naveče u velikoj dvorani »Lucerna«. Na tom koncertu sude-luju: Zdenka Žikova, dugogodišnja primadonna opere u Ljubljani i Zagrebu (sopran), M. Kočova (koloraturni sopran), M. Piskova (alt), R. Kubla (tenor) i Křišikava (herojski bariton), S. Muž (lirski bariton), V. Zitek (bas) i A. Gofman, baritonista opere u Monte Karlu. Ovaj koncert, na kojem će se pevati solo-parlje, dueti, terceti a i sektei, biće prava umetnička manifestacija sleta. Na klaviru pratiće ove izabrane pevače dirigent Narodnog djivadla R. Mande. Pretprodaja ulaznica u Sletskoj kancelariji Prag II — Pršikopi.

PRETSTAVE PLZENJSKOG LUTKARSKOG POZORIŠTA

Pod protektoratom centrale lutkarskih pozorišta kod Masarikovog narodno-prosvetnog zavoda priređuje lutkarsko pozorište ferijalnog udruženja iz Plznja u Mocartu (Prag II). Jugmanova tršida 34) deset pretstava u danima 25. 26. 28 i 29 juna te 2. 3. 4. 5 i 6 jula, uvek sa početkom u osam i četvrti naveče; Davaće se humeristička revija

»Dems reporter«, »Gospodar mora« i »Liliput-revija«. I za ove pretstave mogu se unapred naručiti ulaznice u Sletskoj kancelariji Prag II — Pršikopi.

NOVE NOVČANICE PO 100 Kč.

Za vreme sleta pustiće se u promet i nove češkoslovačke novčanice po 100 Kč, koje će zameniti dosadašnje zelene sa Hradčanima. Nacrt ovih novčanica izradio je br. prof. Maks Švabinski. Nove novčanice biće na jednoj strani takoder zelene, dok će na drugoj strani iz modre boje prelaziti u crvenu. Na ovoj novčanici pored drugih simboličnih likova biće takoder i Soko kao simbol junaštva, ljubavi i odanosti prema otadžbini.

FRANCUZI O SVESOKOLSKOM SLETU

Glavni francuski sportski list »L'Auto« donša na uvodnom mestu interesantan članak o svesokolskom sletu, ilustrovan s nekoliko dobrih snimaka prošloga sleta 1926 godine. Svoje čitaoce list upozorava na velike sokolske svečanosti od 5 juna do 6 jula, te veći, da je svesokolski slet verna slika starogrčkih olimpijada, gde takorekuć sude-

luje skoro čitav narod. Dalje se u član-ku, u informativne svrhe, nabraja i učešće članstva i naraštaja na sletu, zatim je reč o utakmicama i ostalim svečanostima i priredbama. — I iz ovoga članka vidi se, da je interesovanje za taj jedinstveni slet ogromno u svim gimnastičkim i sportskim krugovima u Evropi. Svi vodeći sportski listovi imaju na sletu svoje naročite izvestioce, kako bi mogli svoje čitaoce tačno informirati o samome toku i uspehu sleta.

ČEŠKOSLOVAČKI OFICIRI ZA TIRŠA

Savez češkoslovačkih oficira (Svaz češkoslovenskeho dostojništva) izdao je u »Dustojničkih Listih« (oficirskim novinama) raspis za najbolju knjigu o osnivaču Sokolstva Tiršu s naročitim obzirom na značenje Tirša za narodnu odbranu, odnosno o njegovom radu u vezi sa pitanjima vojske i narodne odbrane. Najbolji rad u tom pogledu biće nagrađen sa 2000 Kč. Raspis je namenjen osim oficirima i celokupnome članstvu ČOS, iako nisu oficiri. Radovi se imaju predložiti do 15 juna, a nagrada biće predata 17 septembra na dan 100-godišnjice Tirševog rođenja.

Upute za učesnike IX svesokolskog sleta u Pragu

ZA NARAŠTAJ

Naraštaj kretaće za Prag dana 23 juna o. g. a po voznom redu koji će se blagovremeno dostaviti svim društvima.

Sav naraštaj, koji putuje na slet u Prag, mora da ude u kolektivnu putnicu. Zato treba:

1) Da svaki prijavljeni naraštajac za slet u Prag svoju naraštajsku legitimaciju proviđi fotografijom, a koju mora društvo overiti svojim društvenim žigom. Na ove legitimacije ima mesna policijska vlast da potvrdi, da nema zapreke da dotičnik putuje na slet u Prag.

2) To isto važi i za vodnike naraštaja, koji moraju u svojim članskim legitimacijama da dadu od mesne policijske vlasti potvrditi, da nema zapreke za polazak na slet u Prag.

3) Oni vodnici koji putuju s naraštajem, a misle ostati i dalje u Pragu, dakle koji se ne misle vratiti s naraštajem, moraju da imaju svoj vlastiti pasoš.

4) Ovakvo providene legitimacije, kako naraštaja tako i vodnika treba odmah sakupiti i ekspresno poslati upravi Saveza SKJ u Beograd najkasnije do 19 o. m., da se može temeljem njih podići kolektivna putnica kod ovdajne uprave grada Beograda.

Ko do 19 ne pošalje legitimacije prema gornjoj uputi, taj ne ulazi u kolektivnu putnicu.

Upozoravaju se sve bratske jedinice da se tačno drže ovih uputa.

SPISAK NOVČANIH VREDNOTA

Savez SKJ primio je od bratske Češkoslovenske obce sokolske sledeći dopis, koji ovde doslovno prenosimo: »Češkoslovačka Narodna banka dostavila nam je akt od 31 maja, a koji glasi:

U interesu brzog potvrđivanja iznosa koji se uvoze preko granice u Čehoslovačku republiku, preporučujemo Vam da uputite vode inostranih transporta, da još pre dolaska na češkoslovačku granicu načine spisak ili još bolje neka zatraže od svakoga učesnika da on sam napiše spisak novčanih vrednota (gotovih para, čekova, akreditiva i tome slično), koje dotičnik ima kod sebe. Ovo je potrebno u interesu samih transporta, kako se ne bi ekspedicija zadržavala na granici usled sačinjavanja ovih spiskova.

Pozdravi Savezu SKJ

Darda Sa današnje svečanosti razvijanja svoje zastave, Sokolsko društvo Darda srdačno pozdravlja sa sokolskim Zdravo! — Starešina Stevan Šapinac.

Vrbnik. Sokolsko društvo Vrbnik na Krku sa proslave svoje desetogodišnjice pozdravlja svog starešinu Njeg Vis. prestolonaslednika Petra i Savez, u želji da nas i dalje vodi ka ostvarenju velikih sokolskih ideala. Zdravo! — Starešina Volarić.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 17 o. m. predaje brat dr. N. Mrvoš o temi: »Praški svesokolski sletovi«

dne 24 o. m. predaje brat M. Vojinović o temi: »Organizacija IX svesokolskog sleta«

Predavanja održavaju se svakog petka od 20 do 21.30 časova.

KAKO ĆE SPROVESTI AMERICKI SOKOLI BORAVAK U OTADŽBINI

Već smo izvestili naše čitaoce, da je otišao prvi ekspedicioni američkih Čeha i Slovaka u domovinu na svesokolski slet.

Kolike su sletske prijave češkoslovačkih župa

Najjača češkoslovačka sokolska župa u unutrašnjoj republike je Istočna Pipihova, koja broji u 10 okružja oko 140 jedinica. Biće zanimljivo i naše čitaocima da znadu, koliko je ta velika župa prijavila učesnika za svesokolski slet u Pragu. Prijavljeno je: 565 naraštajaca, 495 naraštajki, 1139 članova-vežbača i 219 starije braće za vežbe s motkama. Dalje prijavljeno je još 98 članica za vežbanje s čunjevima, to će naime biti posebna tačka češkoslovačkih Sokolice, a za obilježne proste vežbe prijavljeno je 1092 vežbačice. Ovaj ogroman broj vežbača premašuje dalje prijave članstva u svečanoj odori, te će spomenuta župa nastupiti u povorci sa 1419 članova i 866 članica. Pored već pomenutog članstva i naraštaja, nastupiću u povorci i nekoliko kombinovanih zborova trubača iz pojedinih društava; svaki zbor trubača imaće od 30 do 40 članova. U svemu je dakle prijavljeno iz Istočne župe 5266 lica, koja su već sva bila pregledana po lekarima u pogledu njihove fizičke sposobnosti za slet. Naravno su strogo lekari pregledali sve vežbačko članstvo i naraštaj. Župski fond za nezaposlene braću u visini od preko 48.000 Kč omogućuje i izvesnom broju siromašnih da vide ovaj veličanstveni slet.

Proslava 100 godišnjice Tirša u Dječini

Rodni grad dr. Miroslava Tirša Dječini na Lubi proslavio je 100-godišnjicu rođenja osnivača Sokolstva veoma svečano. Sokolska župa Krušnogorsk-Kukanjova priredila je ovu veliku proslavu u zajednici s vojskom. U predvečerje svečanog dana održana je u sokolnici poznata sokolska igra pukovnika R. Medeka »Srce i rati«. Ujutro drugog dana vojnička muzika 2 peš. puka Jurija Podjebradskog otvarala je budnicu, a nakon toga su počeli pokušaji za župski slet. Slet sam bio je završen s punim uspehom uz velik broj učenika. Sva vežbačka odeljenja pokazala su na ovom župskom sletu vanrednu spremnost za svesokolski slet u Pragu. Kako je pak Dječini ponemčeni grad, hakenrojcleri i komunisti pokušali su da izazovu neredu i da tako onemoguće slet, ali im to nije uspelo. Slet je završen u potpunom redu i bez incidenata.

Spomenik Tirša u Mladoj Boleslavi

U Mladoj Boleslavi, starodrevnom gradu, sedištu Budečke župe, 22 maja na veoma svečan način otkriven je Tiršev spomenik. Svečanosti su prisustvovali, pored celokupnog mladoboleslavskoga sokolskog društva, i zastupnici župe i u župi udruženih ostalih društava, dalje zastupnici civilnih i vojničkih vlasti, pa i korporativno tamošnja Radnička telesnougovojna če-

škosocijalistička jednota sa zastavom, što je napravilo zaista ugodan utisak na sve prisutne. U ime predsedništva ČOS govorio je bivši potstarešina brat Mašek, koji je naročito istaknuo veliko značenje Tirša ne samo za sokolsku organizaciju, nego i za ceo češkoslovački narod.

Slet brnskog Sokolstva

Prošlu nedelju održan je u Brnu, centru sokolskoga života u Moravskoj, veoma uspešni slet obeju sokolskih župa. U svečanoj povorci bilo je, osim pet sokolskih muzika, preko 2000 članova u svečanoj odori, dalje preko 1000 članica i mnoštvo naraštaja obogaćeg spola. Javni nastup održan je u 16 časova. Sve proste i druge vežbe filmski su snimljene, po nekoj američkoj filmskoj firmi. Na sletu vežbali su i br. Hudec i br. Gajdoš, poznati prvenstveni vežbači češkoslovačkih međunarodnih sokolskih vrsta. Njihove vežbe su bile još i naročito snimane za poučni sokolski film. — Poznato je, da u Brnu postoje dve sokolske župe: Jana Mahala i II, koja će po smrti br. dr. Vanička nositi njegovo ime.

Iz saveza lužičko-srpskog Sokolstva

Zabrana nošenja sokolske svečane odore za lužičke Sokole po nemačkim vlastima još uvek nije dignuta, pa izgleda, da može proći još mnogo vremena dok im se ponovno dozvoli nošenje svečane odore u njihovoj rodnoj zemlji, naročito to sada, kada je Hitlerov pokret baš u najvećem razmahu. Ali unatoč svega toga naša braća Lužičani rade i dalje zanosno i bez prekida. Savezno načelnništvo je odlučilo, da se ove godine savezni slet neće moći održati zbog praškog sleta, ali su zato bile održane 29 maja savezne utakmice u Budišinu, a po pojedinim okružjima okružni sletovi, kojima su prisustvovali i organi saveznoga načelnništva, da vide ukoliko je članstvo pripremljeno za zajednički nastup Lužičana na svesokolskom sletu u Pragu, gde će vežbati posebne sletske proste vežbe.

TVRTKA JOSIP HAFNER — LJUBLJANA

u poslednje je vreme izradila veliki broj sokolskih zastava. Samo u ovoj godini dobavila je ili još izrađuje zastave za sokolska društva: Konjice, Niš (naraštajaska), Veliki Bečkerek II, Indija, Cetinje, Čadavica Donja. S drugim društvima vodi pregovore. Kako je i lanske godine posve zadovoljila oko 25 sokolskih društava, možemo je mirne duše svima sokolskim društvima najtoplije preporučiti.

Više svesti i discipline!

O disciplini i redu u našim redovima nikada nije dovoljno govoriti i pisati. Uvek i na svakom mestu moraju da se ponavljaju iste primetbe, jer skoro na svakom većem javnom nastupu, kao po nekom pravilu, ponavljaju se uvek iste greške; vazda ima braće i sestara, koji, ili iz neznanja ili iz nehata, neće da održavaju red i da se pridržavaju discipline, one discipline, koju je svaki brat i sestra na sebe svojevremeno primio.

Disciplina i red mora da postoji u svakoj, i najmanjoj, zajednici, i čim je zajednica veća, automatski i disciplina mora da je oštrija i veća. Kod nas, disciplina, red i tačnost ima da se održava u svemu u, u punom smislu te reči. Ona ima da bude glavna briga svakog Sokola i Sokolice. Značaj discipline u našoj zajednici nije samo u tome da držimo korak, da propisno stanemo »mirno« i »voljno« i da pazimo na komandu prednjaka. Ona se sastoji u svima našim delima, uvek i na svakom mestu, bilo u odori ili građanskom odelu, bilo na javnom skupu u grupi, ili pojedinačno kao privatnici. Svi imaju da kontrolišu jednoga a jedan sve, i svako, i najmanje, otpuštanje od reda i propisa, ma u čemu to bilo, ima odmah na licu mesta da se ispravi.

Poslušnost u jednoj organizaciji glavni je kamen-temelj; bez nje se ne da zamisliti napredak, uspešan rad i opstanak te organizacije. Poslušnost i bezuslovno pokoravanje i održavanje reda, u nas prvi je uslov za uspešan rad sokolski.

Ima bezbroj primera, da je disciplinovanost, bezuslovno podvrgavanje ustanovljenom redu i tačno izvršavanje

Verujem, da će svaki brat i sestra biti saglasni u tome, da se disciplina i red ne sprovode samo rečima, već delima. Mi svi volimo mnogo da govorimo o disciplini i redu, a veoma malo nas je koji tu disciplinu i red i održavamo. U našim redovima u poslednje vreme opaža se opadanje discipline, i ono raste iz dana u dan, sve od tada od kada je priliv novog članstva onako naglo počeo da raste. Uzroci tog nemiloi pojavi valja tražiti u prvom redu u vodstvu društava, odnosno u njihovim vaspitnim funkcionerima. Ako društva na svome čelu nemaju ljude koji su skroz prožeti sokolskom idejom i koji se sokolskom radu posvećuju s punom voljom i ljubavi, a i razumevanjem, onda, razume se, o redu i disciplini u takvom društvu ne može biti ni govora. Uzaludna su onda sva naređenja bratskih župa i samog bratskog Saveza, uzaludna su i sve opomene i pretnje, — sve ostaje po starom.

Najviše trpi rad i disciplina tamo, gde nema sokolski i sokolski-stručno vaspitanih funkcionera, kojima je povereno da prednjače u svima vrlinama i da prvi budu primer reda, bratstva i ljubavi, kojima je u prvom redu dužnost da održavaju red i disciplinu i da se o njoj staraju na svakom koraku. Danas imamo sokolskih vaspitača i sokolskih funkcionera koji se ranije nikada Sokolstvom nisu bavili, a koji nisu prethodno dobili potrebno sokolsko vaspitanje.

Naša organizacija, koja je tako silna bila i pod tuđinom, održala se je baš samo i jedino tako, što su red i disciplina bili primerni i održavani do najmanjih sitnica, svagda i svuda, u grupama i od pojedinaca, bez pogovora i negodovanja. To se, nažalost, danas ne može općenito reći. Zalosno je, ali i tačno, da je velik deo našeg članstva (novijeg) nezainteresovan za samo Sokolstvo, pa sledstveno tome i za sve njegove propise.

Popuštanje discipline i poslušnosti najlakše se da zapaziti na većim javnim skupovima. Tu se n. pr. mogu videti odore raznoških boja i krojeva i raznoško nošenje odore. Nikako se ne može pretpostaviti da je jedan član prošet sokolskom idejom, da je disciplinovan i da je dostojan predstavnik sokolske zajednice, koji n. pr. uz odoru obuje šarene čarape i žute — ne samo cipele — što je također česta pojava — već žute sandale. Ili članovi koji nikako neće da se naviknu, kada su bar u stroju, da surku prikopčaju preko ramena onako kako je propisano. Svaki član nosi surku drukčije. Van stroja pak nošenje surke je tako raznoško, da se samo po njenom kroju može razaznati da je to Soko koji je nosi, ali po načinu kako je nosi nimalo ne liči na Sokola. A način kako sedimo u kavanama i drugim javnim lokalima, taj potpuno nije sokolski. Skoro svaki brat, čim uđe u kavanu ili restoran, prvo mu je da zbaci surku, da raskopča okovratnik na košulji i da razgali grudi. A kako bi vam, braćo, izgledalo kada bi to videli da radi, recimo, jedan oficir ili podoficir? Vi bi se, naravno, svi zgranuli i osudili takav postupak.

To, i mnogo drugih ovakvih »sitnica« daje utisak, da je disciplinovanost postupila i da nema poslušnosti. Jer ako je član toliko nemaran na svoj spoljašnji izgled, koji treba i mora da bude očišćen disciplinovanosti i reda, taj nije dostojan da nosi sokolsku odoru, nije dostojan da bude Soko.

Jednu vojsku, a i mi smo jedna vrsta vojske, koja ima skoro sve uzvišene zadatke kao i naša dična vojska, niko ne može zamisliti jakom, kojoj svaki ima da se divi i pred kojom neprijatelj ima da strepi, ako na njenim vojnicima vidi da su razuzdani, neposlušni, da se ne pridržavaju ustanovljenog reda i da svaki nosi propisanu uniformu onako, kako on sam hoće; niko neće ceniti tu vojsku ni kao celinu ni kao pojedinca, ako po tim vidnim znacima reda i discipline ne vidi da vlada jednoobraznost, sklad i urednost.

A sem tih nedostataka, kod nas možete opaziti i onu najbolniju pojavu, koja šteti ne samo zdravlju i materijalnoj strani svakog građanina, već i ugledu čoveka: ne biti kadar uzdržati se od prekomernog uživanja alkohola. Nažalost, velik deo našeg članstva strastan je potrošač tog otrova, i za telo i za dušu, kojeg nisu u stanju da se odreknu ni onda, kada su obukli sokolsku odoru, očišćene trezvenosti i uzdržljivosti. Ima braće, koji u odori ili građanskom odelu sa sokolskim znakom po celu noć banče i pijanče uz svirku ciganske muzike, i onda, razume se, ono i vladaju se onako kako ne dolikuje ni jednom pristojnom građaninu, Sokolu pak najmanje. Stranci, nesokolli, kada to vide, a oni te i slične pojave naročito motre, možete zamisliti kakav sud će imati o našoj organizaciji. Mnogi brat, možda, sve to ne čini namerno. Mnogi želi da se pojavi u odori, iako zna da nije propisna, kako bi dao vidnog izraza svojoj ljubavi za Soko. Ali takva braća, koja su svesna da im odora nije propisna, a nije u mogućnosti da je dovedu u red i u sklad sa propisima; ne mogu naime da nabave propisne njene delove, kao: crne čarape, crne cipele, da zamenu izbledelu košulju i drugo, bolje je i za njih i za Sokolstvo, ako se pojave na jav-

nom skupu u svom pristojnom građanskom odelu sa sokolskim znakom, na čemu im niko neće zameriti, i time će opet moći, možda još i bolje da dokažu da im Sokolstvo leži na sreći i da žele da uzmu učešća u saradnji na tom časnom polju rada.

Ali, možda neću preterati ako kažem, da mi u našoj sredini imamo i takvih članova, koji to čine namerno, sa izvesnim tendencama. Jer kada znamo, i opšte je poznato, da svaki Soko pristupa u sokolske redove svojevremeno, i da time svojevremeno prima na sebe i sve propise sokolske, u prvom redu o disciplini, poslušnosti i tačnom izvršavanju svih dužnosti, — onda se do takvog zaključka mora doći. A mora se doći zato, što vidite, da se ta svoja vlastita volja izigrava. — Nametnutu disciplinu i izvesan red, još od Adama i Eve, u prirodi je čoveka da želi da je ne vrši. Ali izigravati i ne izvršavati jedan red i propis koji si sam na sebe primio, po svojoj vlastitoj volji i želji, to je upravo neshvatljivo i prosto nema načina da se dovoljno osudi i ožigoše.

Te pojave mogle bi se zbrisati, kada bi se donele odredbe, da se pri većim sastancima od svakog onog člana, koji je nepropisno obućen, da sedi u noćnim lokalima i pijanči, ili da vrši ma kakvu nedostojnu radnju, da mu

se odmah, na licu mesta, oduzme legitimacija, da ga se sa javnog mesta ukloni i potom dalje da se protiv njega postupa po propisima. Tu bi bilo potrebno ustanoviti, recimo, neko sokolsko redarstvo, koje bi se sastojalo od naročito odabrane braće i sestara, s naročitim spremom i naročitim ovlašćenjima, i nijedna priredba ne bi se smela održati bez prisustva sokolskog redarstva.

Od polaska u Prag razdvaja nas još vrlo kratko vreme, i stoga uputno bi bilo, kada bi se svi ovim pitanjima pozabavili malo podrobnije, kada bi svaki, i sebe i svoju sredinu dobro kontrolisao, uputio, i na vreme otklonio sve ono što jednom pravom Sokolu ne dolikuje, a što celokupnom Sokolstvu opet nanosi ogromne štete. Jer što kod kuće nekako još i možemo da progledamo kroz prste, to se u Pragu, pred licem celog sveta, neće moći učiniti, i tamo bi nam slične pojave nanale ogromnu i nenadoknadivu štetu. A to, verujem, niko od nas ne želi.

Razmislimo o svemu ovome, jer u održavanju reda i discipline, bezuslovnom pokoravanju i izvršavanju svih propisa, leži nam naša budućnost, naš napredak i postignuće naših uzvišenih sokolskih ciljeva. Budimo Sokoli!

Pavle Kvaic — Torža.

Sokolstvo i moda

Mi južni Sloveni patimo od jedne mane, da nemamo dovoljno staloznosti i izdržljivosti za vođenje nekih važnih zadataka. Imamo mi darovitih, pametnih i sposobnih ljudi. Uslovi su tu da bi se kod nas moglo štošta da zavede, podigne i unapredi. Kod mnogih postoji inicijativa za rad. Ne može se reći da nemamo dosta volje za rad. Imamo mi svega toga.

Zademo li u manja sela naći ćemo tamo lep broj ustanova. Tu su razne humane i kulturne ustanove, razna nacionalna i sportska društva. U nekim mestima ih je može se reći vrlo mnogo. Ali kada se malo dublje zagledamo u rad ovih društava, mi ćemo kod mnogih zapaziti da ona samo postoje na papiru i na broju.

Dolaze u mesto inicijatori te predlažu osnivanje raznih društava. Odmah se oduševimo i osnivamo nova društva. Bira se uprava, častništvo i razni odbori i podobori. Određuje se članarina, čine se predlozi i donosi program rada, o kome se na dugačko diskutuje i govori. Tako oduševljenje potraje neko vreme i odjedanput počinje da malaksava. Članovi uprave ređe dolaze na sednice, članarina se slabije plaća. Interes za društvo opada. Ponekad ne mogu da se održe sednice zbog malog broja članstva, dok naposljetku sve popusti i društva nestaje.

Možda je često i dobro da nekog društva nestane, kome nije bilo ni mesta da se ono osniva. Ali mnogo puta nestanu i društva za koja je šteta da nestanu. Otkuda sve to dolazi?

Nema u nas one potrebne izdržljivosti. Nema dovoljno svesti, niti smisla za neki organizovani rad. Ponekad nema dovoljno discipline, niti sposobnosti za vođenje nekih poslova, a ponajviše smeta u ovakvim prilikama sujeta onih, koji pokreću ovake organizacije. Padne nekome na pamet da osnuje ovo ili ono društvo. I onda postane prava moda da se ljudi upisuju u ta društva. Smatraju da će im ugled poskočiti, ako uđu u taka društva, te s vremena na vreme prosto nagrnu u neka društva, jer eto svi se upisuju tamo, pa ćemo i mi. I tako se ta moda

protegne sad na jedno sad na drugo društvo. Mnogo je takih, koji prosto lutaju iz društva u društvo.

Moramo priznati istinu da i u našim sokolskim redovima ima mnogo takih, za koje je Sokolstvo postalo moda. Oni se oduševu, počnu dolaziti u društvo. Postaju aktivni. Dolaze na vežbe, čak i druge povlače za sobom. Redovno dolaze na vežbe u sokolarnu. Vežbaju se da čak i preteruju. Kadgod ih se ne može oterati iz sokolane. Revoltiraju se, kako neki ne dolaze uredno na vežbe. Ako pak nisu vežbači, dolaze s puno volje i poleta. Puni su predloga i novih ideja. Ulaze u sve moguće odbore. Da mogu oni bi za dan i noć u društvu sve reformirali i preuredili. Po njihovim nazorima ima mnogo štošta što treba izmeniti, zvesti pa možda i tumbes okrenuti. Ubrzo prave svečane odore. Jure po sletovima i priredbama, te paradijaju svuda.

Osim ovih, ima i takih, koji ulaze u društvo samo za to, što ih je neko animirao. Ili ulaze iz nekih slučajnih razloga i još sitnijih pobuda. Mnogi pridolaze iz sujete, da se za njih može reći, da su u svakom društvu, a neki pak samo za to, da može nositi društvenu odoru i iskoristiti povlastice koje mu društvo pruža. Za sve take je Sokolstvo samo jedna moda i ništa više.

A sme li Sokolstvo biti moda? Nikako! Mnogo puta je na ovom mestu govoreno, da je bolje, da sokolska društva imaju manje, ali dobrih i svesnih članova, nego da ih ima puno, koji služe na štetu društvu. Neka društva prvo paze koga će primati u članstvo. Ovakve pojave u društvu treba energično suzbijati. Ne može se dozvoliti da Sokolstvo postane za mnoge moda. Sokolstvo je društvena potreba. Ono je škola za vaspitanje naraštaja i omladine. Nije ono ustanova koja postoji od danas do sutra. Niti ona služi samo za udovoljenje ambicija. Taki se mogu svuda plasirati ali ne u Sokolstvu. Pazimo i čuvajmo ugled Sokolstva.

Dim. Hadnadev — St. Bečej.

Jugoslovensko Sokolstvo kao preporoditelj svoga naroda

Mi smo već u nekoliko mahova istakli na ovome mestu ulogu našega Sokolstva, ali što vreme više odmice to se i zadaci našega Sokolstva sve više ističu.

Jugoslovenski nacionalizam dobija sve više svoju konkretnu formu, i pored svih podzemnih sila, koje, preko nekoliko naših renegata, dejstvuju iz inostranstva. No, ona činjenica, koja našem nacionalizmu treba da da najkonkretniju formu, je bez sumnje naše Sokolstvo. Samo na taj način, ako se sve naše narodne snage svrstaju u ovu eminentnu telesnu i kulturnu organizaciju, izbiće kao bujica naša narodna snaga i naš narodni ponos.

Mi smo, također, često isticali da se još posle rata odmah počeo formirati neki tajanstveni obruč oko Jugoslavije. Taj obruč imao je zadatak da Jugoslaviju sve više steže i to na svima poljima političkog života. Srećom, taj je obruč bio i suviše slab, da bi mogao naškoditi Jugoslaviji. Zaslugu za to ima i veliko naše jugoslovensko Sokolstvo. To je jedina naša narodna organizacija, koja je uvek ostala iznad svakodnevnih politike i stranaka, a uvek i s ponosom visoko nosila našu nacionalnu zastavu; našu narodnu misao; našu narodno i državno jedinstvo. I što je ostala svetla, čista i netaknuta ideja narodnog i državnog jedinstva zaslu-

ga je, i opet velimo, i našeg Sokolstva

Ali naše Sokolstvo još nije ispunilo do kraja svoju dužnost; ono ima tek sada da deluje i da stvara. I nikad možda Sokolstvo nije imalo većeg zadatka nego sada, kad treba da zada i poslednji udarac mracnim silama, koje deluju protiv naše otadžbine. Jugoslavija nije zaspala. Ona je budna i budno stražari na kapiji mira kroz jugoslovensko Sokolstvo. I baš zato, što Jugoslavija, i protiv volje svojih neprijatelja, živi, treba da se sve naše snage svrstaju u jednu jaku i nepobjedivu narodnu falangu što se zove Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. I kad se jednoga dana budemo svi bez izuzetka svrstali u ovu moćnu organizaciju, onda će, nema sumnje, obruč oko Jugoslavije pući u paramparčad, a zdrava narodna snaga izbiće sasvim na površinu.

S toga naše sokolske jedinice očekuje težak zadatak danasnjice, ali one treba da ga prime i izvrše muški i junacki kao što su im muške i junacke njihove mišice; muške i junacke njihove sokolske misli. Svojim ličnim primerom i radom na fizičkom i duhovnom preporodu našega naroda učiniće, da naše Sokolstvo obuhvati svaki kutak naše domovine od Triglava do Peristera i od Mora do Dunava.

Prof. Đura Mrvaljević — Negotin.

Olakšica Sokolima pri služenju u kadru

U »Zakonu o ustrojstvu vojske i mornarice od 6. septembra 1929. godine sa izmenama i dopunama od 30. sept. 1931.« član 42 glasi ovako:

»Služba u stalnom kadru počinje načelno u onoj kalendarskoj godini, u kojoj regrut navrši 21 godinu života i traje 18 meseci za sve rodove vojske i struke, izuzev mornaricu i vazduhoplovstvo, kod kojih rok služenja u stalnom kadru traje dve godine.

Članovi Sokola kraljevine Jugoslavije služe tri mesca manje od određene roka po prvom stavu, ako ispunjavaju i ostale propisane uslove.

Kako je ovaj zakonski član od velike važnosti za naše mlade Sokole, koji još nisu ispunili svoju vojnu obaveznu, potrebno je pozabaviti se njime i uputiti celo naše članstvo, a naročito društvene i četne funkcionare, da stalno paze na to, da se naši mladi Sokoli zaista i koriste ovom pogodnošću koju im zakon daje.

Propisani uslovi o kojima je napred reč jesu ovi:

1) Član, koji želi da se koristi olakšicom pri služenju u kadru mora prethodno biti naraštajac i član vežbač sokolskog društva ili sokolske čete neprekidnih pet godina, a to znači da posle navršenih 15 godina života, ako ne i ranije, stalno vežba u sokolskom društvu ili u sokolskoj četi.

2) Da prouči ceo program propisane vojne pripreme i da uspešno položi ispit iz nje.

3) Da prilikom regrutovanja pokaže regrutnoj komisiji svoju sokolsku legitimaciju da je zaista bio član sokolskog društva ili čete, da bi komisija mogla na njegovom regrutnom spisku da zabeleži da je Sokol.

4) Da propisani »Spisak« na osnovu kojega traži olakšicu pri služenju u kadru dostavi Upravi Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije najkasnije do 15. marta one godine, kada stupa na otsluženje svog kadrovskog roka.

Ako se mirno i sa uvidljivošću osmotre gore izneseni uslovi, vidiće se da oni nisu nikakva teškoća i nikakva prepreka, da se ovom zakonskom olakšicom koristi apsolutno svaki naš mladi član vežbač, koji ih je u celosti ispunio. Pa ipak, iskustvo je i suviše jasno pokazalo, koliko je ove godine bilo teškoća radi toga i sa sokolskim jedinicama a i sa komandama vojnih okruga. Te su teškoće bile u ova dva smjera: Sokolske jedinice zahtevale su pod svaku cenu olakšicu za svoje članove, makar što oni nisu ispunili sve napred istaknute uslove; komande vojnih okruga naprotiv nisu davale ni priznavale tih olakšica bez ispunjenih svih uslova, a često su vraćale spiskove natrag i radi neznatnijih formalnih sitnica.

Ovo i ovakvo stanje treba da prestane, i to čisto na temelju pozitivnih, reči samoga zakona i specijalnih odredaba. Ukratko rečeno: ko ne ispuni u celosti propisane uslove, apsolutno nema prava da traži ma kakvu olakšicu pri služenju u kadru, niti mu se ona može dati; ko ih u celosti ispuni, nijedan vojni okrug ne sme mu to pravo osporavati.

Kod prve tačke uslova pokazalo se je, da naše sokolske jedinice nemaju uredno vođenih statističkih podataka o svojim članovima, te nisu bile u stanju da tačno i precizno potvrde, kada je koji član upisan u društvo ili u četu, koliko je vremena proveo kao naraštajac, a koliko kao član, dan i godinu pristupa iz kojeg drugog društva i t. d. Zato su se davali podatci netačni i često očito namešteni, tako da je njihova labilnost padala i morala da padne svakome u oči. Zato je potrebno da na to obrate naročitu pažnju braća društveni i četni statističari, jer od tačnosti njihovih podataka sve zavisi. To će istovremeno biti i dokaz urednosti vođenja naše sokolske administracije. Od velike pomoći biće im tom prilikom, ako, prema članu 13 Pravilnika, u svakom društvu i četi vode o svojim mladim naraštajcima i članovima tačnu evidenciju u knjizi po propisanom obrascu.

Po drugoj tački uslova mora se položiti ispit iz vojne pripreme u onom opsegu, kako je to propisano u Pravilniku. Ovo je najtugoljubivije pitanje u celoj ovoj stvari, ali se o njemu mora

govoriti iskreno i ozbiljno, jer je ono, kao što je lako razumljivo, za samu vojsku jedan od najvažnijih uslova. Proučeno gradivo iz propisane vojne pripreme i uspešno položen ispit iz nje je rekompensacija vojsci za pogodnost davanja olakšice pri služenju u kadru. Jedno apsolutno uslovljava drugo, i bez jednog nema ni drugoga. Prema tome mogu da postoje samo dve alternative: ili se mora ispuniti ono što vojska traži kao rekompensaciju ili se treba odreći traženja olakšice. Obilaženja ili izvrđavanja ovoga uslova ne može i ne sme da bude, jer to nije ni častno a ni sokolski. Jedino što se u tome pogledu može i da učini jest to, da se obim gradiva, ako je on preopširan, skрати i smanji.

Uslovi treći i četvrti jesu čisto formalne prirode: pristupiti regrutaciji sa sokolskom legitimacijom i dostaviti spisak blagovremeno Saveznoj upravi. Zato su oni manje važni, a ispuniti se dadu običnom tačnošću onih kojih se to tiče. Ali, iako su čisto formalne prirode, mogu ipak fatalno da utiču na postizavanje olakšice, ako se na vreme ne izvrše.

Sad, kada će se u ovim letnjim mesecima obavljati regrutacija naših mladih Sokola, potrebno je da svaki od njih znade ovo što je napred rečeno, da bi se po tome mogli upravljati i docnije na lak način dobiti olakšicu koju im zakon pruža.

Prema tome, u pogledu sticanja prava na olakšicu pri otsluženju kadrovskog roka ovo treba staviti u dužnost

I) društvenim i četnim vodama i prednjacima:

a) da naraštajce već od 15. godine njihovog života upućuju na to da stalno vežbaju u društvu ili u četi i da to vežbanje ne prekidaju, kako bi docnije, kad postanu članovi i navrše 20 godina života, imali pravo na olakšicu pri služenju u kadru;

b) da naročito kod njih kroz to vreme obraćaju pažnju na nastavu vojne pripreme, koliko je to ili koliko bude to propisano, jer je ona jedan od važnih preduslova za sticanje povlastice na temelju položenog ispita iz te pripreme;

c) da ih upućuju da regrutnim komisijama, kad za to dođe vreme, pristupaju sa svojom članskom legitimacijom, da bi im se u regrutnom spisku moglo da označi da su Sokoli.

II) društvenim i četnim statističarima:

a) da spiskove sačinjavaju potpuno saobrazno obrascu na str. 14 Pravilnika sa skupopisno tačnim podacima u svima rubrikama, naročito u rubrici kad je dotični stupio u društvo i sa svima potpisima koji se traže, overivši spisak i društvenim vlažnim pečatom;

b) da stalno imaju pri tome na umu član 16 Pravilnika, po kojem su potpisnici spiska moralno i materijalno odgovorni za istinitost podataka u spisku;

c) da spiskove sačinjavaju što skorije, odmah posle regrutacije, i da ne čekaju poslednje momente, tako da su spiskovi dostavljeni Savezu daleko pre 15. marta svake godine, kad je za komande vojnih okruga krajnji rok;

d) da ih šalju nadležnim putem posredstvom svojih župa Savezu.

III) župskim statističarima:

a) da savesno kontrolišu sve pristigle spiskove u pogledu njihove ispravnosti;

b) da kod svakog člana stave njegov katastralni broj;

c) da svaku neispravnost spiskova blagovremeno vraćaju na ispravku i na nadopunjenje;

d) da ispravne spiskove ne zadržavaju nego da ih što skorije dostavljaju Savezu.

Ako se bude postupalo ovako, imajući uvek pred očima Uredbu i Pravilnik, prestat će pritužbe i žalbe članova da im se nije izlazilo u susret, a isto tako otpašće i sva druga pogrešna tumačenja.

Stevan Žakula — Beograd.

4) U tečaj primaju se samo prednjaci sa ispitom (saveznim, župskim ili društvenim), koji su članovi jednog prednjačkog zbora, i koji imaju neko praktično predznanje atletike (trčanje, bacanje i skakanje). Tečajnici mora da su mladi od 30 godina, da redovito vežbaju i svladavaju napore intenzivnog vežbanja. Svakako oni koji će kasnije preuzeti ulogu nastavnika i referenata u svojoj župi.

5) Tečajnici neka sobom ponesu potpunu opremu za vežbanje atletike (sprinterice, kratke hlače, par majica, toplu vunu maju ili trenirku, pokrivalo i sl.) ili dovoljno novca da to nabave u Zagrebu. Sprave i merila daće uprava tečaja.

6) Tečajnici treba da se prijave u nedelju 17. jula 1932. u upravu župe Za-

greb, Patačkina ulica 1B, od 14 pa najkasnije do 17. sati. Zajedničku prehranu imaće od nedelje na večer dalje.

7) U tečaju svršiće se program za Savez SKJ u godini 1932 i 1933, i to za sve kategorije. U četvrtak 28. jula održaće se zaključno natecanje tečajnika, što će biti ispit uspeha. Na »Uverenju« o uspehu u tečaju biće i svi ti postignuti rezultati. Napredniji tečajnici moći će da polože teoretski i praktički ispit za lako atletske suce.

8) U slučaju, da kod lečničkog pregleda bude zabranjeno pojedinim tečajnicima učestvovanje u tečaju, biće im vraćeno od uplaćene svote 650 dinara, bez prijavine od Din 100.—.

9) Najbolja trojica tečajnika dobiće na koncu tečaja nagrade (knjige, stop-uru, opremu za atletiku).

Iz sednice saveznog TO

od 14. juna 1932.

Prima se na znanje opravdanje br. Macanovića, koji usled sprečenosti nije mogao da dođe na sednicu. — Tačan raspored telovežbačke akademije, koja će se prirediti na oproštajnom večeru u Pragu 6. jula, određuje se tekom narednih dana, kada stignu još konačne prijave. — Za Prag prijavljene su 3 sokolske glazbe, i to: Ljubljana I, Novi Sad i Osijek. — Odredili su se vodnici i vodnice kolona i preglednici kao i preglednice za proste vežbe. Za proste vežbe članova određeni su: voda br. Vojinović, vodnici za šesnaesterostupne kolone: Mačus i Trček, a vodnici za četverostupne kolone: Braća: Ban, Janković, Lotski, Lubej, Pajić, Podgornik, Rudolf i Teodorović te za vodnike krila i srednjih braća: Blašković, Česen, Dekleva, Kovačević, Lubej, Lotski, Mačus, Podgornik, Rudolf, Stanić, Trček, Vrhovec i Zic. Preglednici razdeliću takmičarima nakon pregleda prostih vežaba cedulje sa žigom načelnika, koje treba predati pri ulazu u garderobe. Pri prostim vežbama članstva igraće sokolska glazba iz Osijeka. — Za proste vežbe članica određene su: za voditeljicu S. Skalarjeva, a za vodnice za četverostupne kolone sestre: Brozović, Ilić, Jugova, Mačusova, Tratarjeva i Slapničarjeva. Za preglednice prostih vežaba određene su iste sestre,

a prema potrebi same će izabrati još i druge. Pri pregledu prostih vežaba igraće glazba Sokola I iz Ljubljane. — Za proste vežbe seoskih sokolskih četa određeni su: za vodu br. Trček, a za vodnike kolona braća Babić i Pogačnik. Za pregled prostih vežaba određena su braća: Babić, Fekete, Janković i Zliva. Pri prostim vežbama igraće sokolska glazba iz Osijeka. — Za proste vežbe muškoga naraštaja određeni su za vodu br. Prosenc, a za vodnike kolona braća: Burja, Hočevar, Tončić i Pustišek. Preglednici su isti pod vodstvom braće Kebra i Prosenca. — Za proste vežbe ženskoga naraštaja određene su za voditeljice sestre Tratarjeva i Brozović, a za pregled vežaba iste sestre sa sestrama Lojkovom i Barlovom. Za nameštenje zastavica za nastupe u prostim vežbama članstva brinuće se br. Keber, a pomagaće mu braća Česenj i Venuti, a za proste vežbe naraštaja pak braća Trček i Suligoj. — Vodstvo naših takmičara za takmičenje ČOS preuzet će br. Rudolf, takmičarka pak S. Vojinović; vodstvo takmičenja naraštaja preuzet će br. Keber, a naraštajka S. Vojinović. — Konačno izbirno takmičenje za vrstu SSS održaće se 22 i 23. o. m. u Ljubljani, i to oba dana u 3 sata popodne. Za suce pri tom takmičenju određeni su: za proste vežbe: braća Jeras, Keber i Porenta; za ruče: braća Podgornik, Rudolf i Trček; za preču: braća Jeras, Lubej i Žilić; za preskok preko konja:

Iz telovežbačkog sveta

UNIJA FRANCUSKIH GIMNASTA.

Na praški svesokolski slet dolaze kao oficijelni zastupnici Unije francuskih gimnasta g. Kazale, kao njihov počasni predsednik, i predsednik g. Godie (Gaudier), dalje gg. Sanbe (Sanboef) i Bugoen (Bougoien). — Unija je također primila i poziv švajcarskih gimnasta da bude zastupana na jubilarnom sletu u Arau prilikom

100. godišnjice postojanja Švajcarske telovežbačke federacije. I tamo zastupaće Uniju njezin predsednik Godie, dalje gg. Sanbe, Vahmar, Slumberge, Kordelje i Lapali. — U ovoj godini Unija je primila za svoj rad od francuske vlade državnu pomoć od 300.000 franaka, a osim toga još i od ministarstva unutrašnjih poslova 70 tisuća franaka. Time su znatno pomognele finansije toga udruženja, koje je

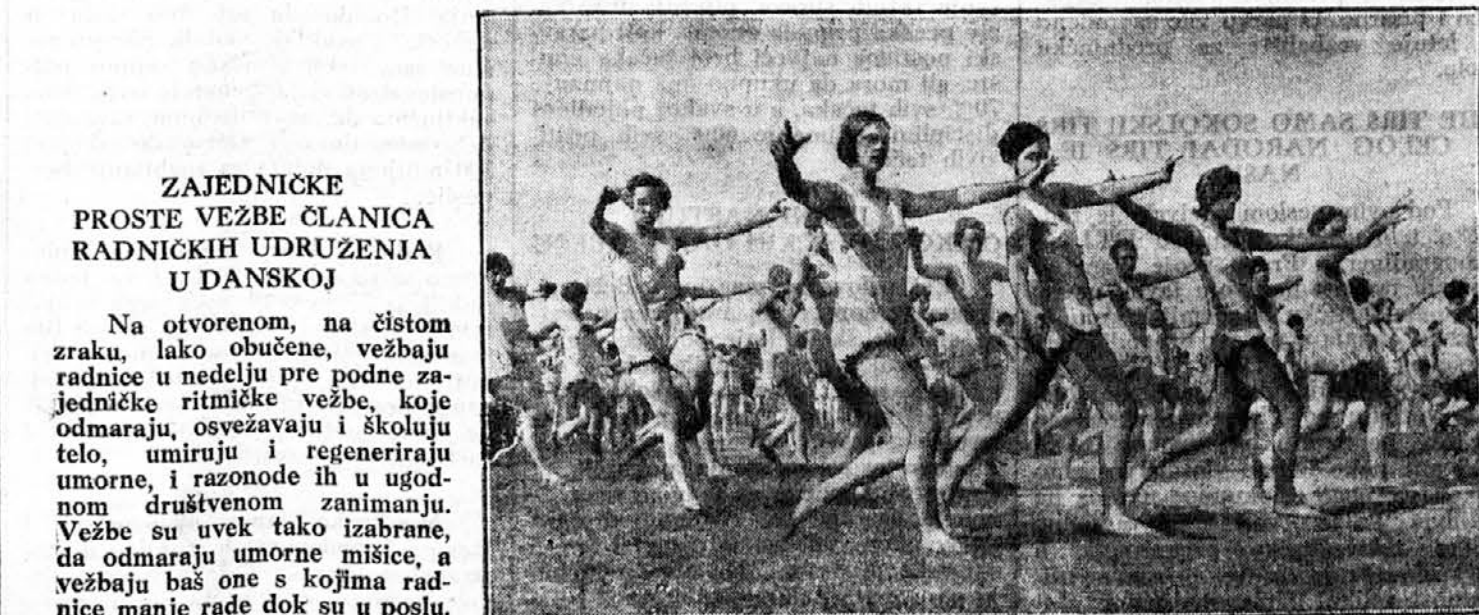
braća Jeras, Keber i Porenta; za penjanje: braća Podgornik, Rudolf i Trček; za karike: braća Lubej, Oswald i Žilić; za konja: braća Černe, Jesih i Podgornik; za skok u dalj: braća Jeras, Lubej i Oswald; za disk: braća Jesih, Stepšnik i Podgornik; za trčanje i plivanje: braća Jesih, Porenta, Rudolf, Stepšnik i Zupan. — Svi takmičari, kao i drugi i suci, koji će otputovati u Prag dne 28. o. m. s redovitim podnevnim vlakom u 12.30, treba da pribave lične putne listove, vidirane po austrijskom konzulatu. — Svi učesnici pak bez razlike moraju da imaju na svakom komadu prtljage tablicu, na kojoj će biti napisano ime vlasnika prtljage, te društva i župe, kojoj dotičnik pripada. — Naraštajci moraju da imaju društvenu legitimaciju sa slikom. — Za župski slet Sokolske župe Kranj, a koji će se održati 19. o. m. u Kranju, određuju se br. Prosenc i S. Skalarjeva. — Br. načelnik pročitao je zatim izveštaj br. Zupana o sletu župe Novo mesto, koji se je održao dne 12. o. m. Slet je uspeo srednje. Učešće vežbača bilo je malo. — O takmičenjima i javnim nastupima župe Zagreb, koji su se održali 11 i 12. o. m. u Zagrebu, izvestili su br. Lubej i S. Skalarjeva. Također i te prirede uspele su srednje. Takmičenjima je učestvovalo jedva 50% od prijavljenih takmičara. Raspored javnog nastupa bio je opsežan, pojedina odeljenja pak brojem nisu odgovarala veličini župe, koja ima 134 jedinice. — Glede novih pravila olimpijskog odbora predložio je br. Trček neke izmene, koje su bile prihvaćene. — Br. Rudolf je zatražio neka objašnjenja u pogledu nekijih navoda u članku br. Ambrožića o našem učešću na olimpijadi u Los Angelesu i na takmičenjima za prvenstvo SSS u Pragu. Prednjački zbor Ljubljanskog Sokola je naime mišljenja, da ti nekiji navodi nisu tačni ni jasni, te da se moguće odnose na Ljubljanski Sokol. Br. načelnik odgovorio je br. Rudolfu i objasnio mu, da se navodi u članku br. Ambrožića niti najmanje ne odnose na Ljubljanski Sokol, a niti na ikoje drugo društvo, već samo na pojedince iz bilo koga društva. Sednica je bila zaključena u pola noći.

ŠIRITE SOK. GLASNIK

u poslednje vreme počelo s mnogo aktivnijim radom nego u prošlim godinama. — Vesnik Unije, »Le Zimnast« (»Le Gimnaste«) izlazi sada samo jedanput mesečno, i to u potpuno novom obliku, prilagođenom novome pravcu u upravi i načelnstvu.

FINCI SE SPREMAJU...

Mali finski narod bio je posle svetskog rata uvek dobro zastupan na svim međunarodnim utakmicama, a u poslednjim godinama i na međunarodnim gimnastičkim natecanjima. Na takmičenju za svetsko prvenstvo po jedinaca u Parizu Finac Savolajnen

VOJNA ŠKOLA ZA TELESNI ODGOJ U VINSORFU KOD BERLINA

slavi ove godine 80-godišnjicu rada na telesnom odgoju u nemačkoj vojsci. Od malih početaka u pruskoj vojsci, danas se taj rad provodi najdoteranijim sredstvima, a među kojima je najjače ova uzorna škola, u kojoj se izabrani mladi regruti svestrano vežbaju u svim vežbama i sportovima.

II prednjački tečaj za laku atletiku

Načelnništvo Saveza SKJ raspisuje II prednjački tečaj za atletiku.

1) Tečaj će se održavati od 17. do 31. jula 1932. u Zagrebu pod vodstvom člana tehničkog odbora Saveza SKJ brata Hrvoja Macanovića.

2) U tečaj primiće se najviše po dve osobe iz svake župe, i to dva brata, dve sestre, ili brat i sestra, već kako izaberu pojedina župska načelnništva. Tačno ispunjene prijavnice moraju župska načelnništva da pošalju na naslov: Načelnništvo SKJ, Ljubljana, Narodni dom, najkasnije do 28. juna

1932. Za jednog tečajnika iz svake župe snosi troškove Savez SKJ.

3) Trošak za stanovanje, prehranu, lečničku kontrolu, dnevno kupanje i poduku pojedinih tečajnika iznaša Din 750.—. Čitavu svotu treba da uplati pojedini tečajnik najkasnije do 14. jula 1932. na ruke bratu H. Macanoviću, Zagreb, uprava Sokolske župe, Patačkina ulica 1B. — Skupa sa prijavnicom treba poslati do 8. jula 1932. na račun troškova Din 100.—, koji ostaju upravi tečaja i ako prijavljeni tečajnik ne pristupi tečaju, a zaračunava se u svotu od Din 750.—.

Rosija - Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

postigao je skoro prvenstvo, a tek u posljednjem trenutku pripalo je prvenstvo bratu Hudecu iz Brna. Sada se spremaju Fini sa svojim najjačim sportistima i vežbačima na olimpijadu u Los Angeles. Osim petorice gimnasta, uzeće učesća još pet boraca u rimsko-grčkoj borbi, dalje dvojica u slobodnom stilu, 2 boksera, 1 ili 2 plivača, 1 u modernom peterboju i pored njih još ceo red raznih trkača, bacača diskosa, koplja, kugle itd., a među njima i čuveni Nurmi u trčanju na 10 km i na Maratonu. Svakako biće Finska na Olimpijadi prosečno najjače zastupana sa svojom takmičarskom družinom te će sigurno postići časte uspehe.

NOV STADION DTJ U BRNU

U Brnu deluju pored sokolskih društava veoma uspešno DTJ i Orlovi. Prvo društvo sa vlastitim stadionom bilo je sokolsko društvo Brno I. Ove godine pak sagradili su nov stadion i DTJ. Prostor na ovom stadionu za vežbanje obasiže 110 m dužine i 65 m širine te je sa tri strane omeđen s malim tribinama, na kojima je mesta za oko 1300 gledalaca. Pored vežbališta, novi stadion ima i lepo uređeno igralište za decu, trkalište u obliku ellipse i t. d.

VELIKE SVEČANOST DTJ U PLZNJU

U junu ove godine pokrajinska župa DTJ u Plznu prirediće svoj veliki slet, i to dan omladine 12. juna, a dan članstva 19. istog meseca. Omladinska odeljenja izvešće 12. juna, osim natecanja dece i naraštaja iz praške, mostecké i plzenjské župe, i reviju radničkih skauta te posle podne javnu vežbu dece i naraštaja, igre skauta i t. d. Glavnog sletskog dana 19. juna održaće se ujutro velike biciklističke utrke na pruzi Plzenj-Klatovi-Plzenj, a posle podne biće javna vežba s prostim vežbama članica, naraštaja, stafetom, prostim vežbama naraštaja, zajednički nastup članica i članova praške župe, dalje vežbe nemačkih radničkih telovežbačkih jedinica i konačno izvešće se zajedničke simboličke vežbe naraštaja i članova. Vežbalište za slet sagrađeno je na Borchu, gde je održan pre nekoliko godina i pokrajinski slet Sokolstva. Na vežbalištu ima mesta za oko 8000 vežbača i oko 35.000 gledalaca. Računa se, da će nastupiti članstva oko 4 hiljade.

DOBROTIVOR ŠVAJCARSKIH GIMNASTA

Počasn član i dobrotvor švajcarskih gimnasta Rudolf Zurlinden umro je navršivši 81 godinu života. Zurlinden se proslavio time, da je poklonio svoju krasnu vilu u Arau Uniji švajcarskih gimnastičkih društava, a iz koje je Unija stvorila svoje središte za vodstvo, prednjačku školu, knjižnicu i pisarnu. U parku vile sagrađeno je letnje vežbalište za prednjačku školu.

NIJE TIRŠ SAMO SOKOLSKI! TIRŠ JE CELOG NARODA! TIRŠ JE I NAŠ!

Pod ovim geslom pozivalo je radničko telovežbačko društvo DTJ na Vinogradima u Pragu svoje članstvo i ostalu javnost na svoju javnu umetničko-gimnastičku akademiju, koju je održalo 7. maja u počast 100 godišnjice Tirševog rođenja. Dalje DTJ u tom pozivu naglašuje, da i radničke jedinice vežbaju po Tirševom sokolskom sustavu pa zato i one smatraju, da Tirš nije neko idejno vlasništvo samo Sokolstva, nego celokupnog naroda pa i njihov. To je otvorena izjava jedne velike telovežbačke organizacije u Češkoslovačkoj, da se priznava pripadnost velikoj Tirševoj družini.

I ČEŠKOSLOVAČKA VOJSKA PROSLAVIĆE TIRŠA

Češkoslovačko ministarstvo vojske proglasilo je sve gimnastičke i sportske priredbe u vojsci, koje će se održavati u ovoj godini, kao sastavni deo priredaba, s kojima se i vojska pridružuje općenitim proslavama Tirša. Izdala je i naredba, da se sve ove priredbe izričito mora objaviti s napomenom, da se vrše kao Tirševe proslave. Vojničke utakmice obuhvataće natecanja u gađanju, bacanje ručnih granata pešadije, konjaničke utakmi-

ce u proleću za konjaničke pukove i vojničku konjaničku školu, dalje unutrašnje utakmice artiljerije i konačno takmičenje avijatičara u ostrum gađanju i bombardovanju, u veslanju pionera, stručna natecanja željezničkih i telegrafskih formacija, automobilista i vozačkih jedinica.

IZ BELGIJSKOGA TELOVEŽBAČKOG SAVEZA

U ovoj godini Savez belgijskih gimnasta neće prirediti svoj savezni nastup, pošto se nije javilo nijedno od učlanjenih društava da bi bilo spremno u sadašnjim prilikama preuzeti aranžmana ovako velike priredbe. Izgleda, da i u Belgiji današnje privredne teškoće koje pored gospodarskoga i društvenog života, pa nisu pošteđile ni gimnaste. Osim toga ni za iduću 1933 godinu nije dosada prijavljena nijedna veća priredba te prema tome izgleda, da ni u narednoj godini neće biti što većega. Tek u 1935 godini kada će se održati u Bruselju velika svetska izložba, briselska župa sa svojim društvima prirediće jedan savezni slet većeg stila. — Pored privrednih teškoća, belgijski savez proizvodi još jednu veoma tešku i duboku krizu — pitanje flamskog jezika kao ravnopravnog jezika pored francuskog. To je pitanje oštro zadržalo i u gimnastičke krugove, i već na poslednjoj glavnoj skupštini saveza rasprave su se držale podjednako na flamskoj i na francuskoj. Konačno rešenje ovog pitanja doneće vanredni sabor saveza, koji će biti sazvan u tu svrhu. — Pretsednik belgijskog saveza, grof Goblet d'Alviye, postavio je u sporazumu sa svojim savezom svoju kandidaturu za predsednika Međunarodne gimnastičke Unije. — O zastupstvu belgijskih gimnasta na svesokolskom sletu već je bilo govora na mnogim sednicama centralne uprave te je zaključeno, da će se uz državnu pomoć poslati u Prag oficijelne izaslanice pored reprezentativne čete gimnasta.

PRAVILNIK ZA PRVENSTVO U GIMNASTICI U BELGIJI

Na zadnjem saveznom saboru belgijskog gimnastičkog saveza definitivno je primljen i pravilnik za takmičenje za prvenstvo saveza. Utakmice se dele na dve grane: prva grana obuhvata takozvana natecanja u gimnastici, t. j. u prostim vežbama, na 4 glavne sprave i u skoku, a druga obuhvata natecanja u gimnastici i atletici. Prva, gimnastička natecanja, da se ovako izrazimo, iako to po našim sokolskim pojmovima apsolutno nije tačno, slična su dakle utakmicama na olimpijadama, a druga mnogo bolje odgovaraju međunarodnim utakmicama te se približuju sokolskom načinu takmičenja, pošto obuhvataju pored prostih vežaba i četiri glavne sprave, još i skokove, penjanje, trčanje, bacanje raznih sprava, plivanje itd. Na ziv prvaka pripada onome, koji naravno postigne najveći broj tačaka uopšte, ali mora da ukupno ima najmanje 70% svih tačaka, a u svakoj pojedinoj disciplini najmanje 60% svih postizivih tačaka.

JAVNI NASTUP ČEŠKOSLOVAČKIH ĐAKA U BEČU

Češkoslovačka manjina u Beču uzdržava iz sopstvenih sredstava privatne srednje škole, koje pohađa veoma veliki broj češkoslovačkih đaka i dakinja. Razume se samo po sebi, da je u punoj meri postarano i za dobar telesni uzgoj svih pitomaca ovih škola. Plodove svoga vežbanja pokazali su đaci prošle nedelje na javnom telovežbenom nastupu na stadionu društva Češko srce, gde su održane i igre i sportske utakmice. Na rasporedu bio je najpre zajednički nastup đaka i dakinja, njih preko 600 na broju, a nakon toga vežbali su mladi skupne proste vežbe sa veoma dobrim uspehom. Za ovima su sledili stariji đaci i dakinje također sa zajedničkim prostim vežbama, razume se nešto težim; vežbalo je 176 devojčica i 128 dečaka. Posle prostih vežaba održane su igre, onda stafetno trčanje i vučenje užeta. U igrama pobedila je češkoslovačka realna u odbojci, hazeni i nogometu. Konačna tačka programa bile su lepe zajedničke proste vežbe, koje je vežbalo preko 600 lica veoma dobro i na veliko zadovoljstvo gledalaca, kojih je bilo preko 2000.

Jubilej kralja Karola rumunskog. Ovih dana svečano je u Rumuniji proslavljena dvogodišnjica proklamiranja princa Karola rumunskim kraljem.

Svršena karijera dr. Pfrimera. Svima je još u svežoj uspomeni neuspeli puč Hajmvera u Stajerskoj, čiji je vođa dr. Pfrimer bio prebegao u Jugoslaviju, a odatle u Nemačku, pa se kasnije opet povratio u Austriju. Pfrimer je u poslednje vreme istupio iz Hajmvera te pokušao osnovati stranku Hitlerovaca, kojoj bi stajao on na čelu, ali ni u tome nije uspeo, pa izgleda da je nakon ovog novog političkog debakla njegova politička karijera zaključena.

Čovek ili majmun? Iz Haga javljaju, da su u holandskoj Indiji urođenici ubili majmuna iz roda koji nazivaju Orang Pedong, za koji se dođe znalo da postoji i kojeg su često videli, ali nikada do sada nikome nije uspeo da dobije u ruke jedan takav egzemplar. Neki naučenci su mišljenja, da treba u Orang Pedongu gledati vezu između majmuna i čoveka, jer ovo biće po izgledu nije više čisto majmun, a niti još »homo sapiens«.

7150 pozorišnih predstava u sezoni u Pragu. Po podacima gradskog statističkog ureda u Pragu ima Prag 21 pozorište, u kojima je ove sezone igrano 7150 predstava od toga 5559 večernjih i 1591 popodnevni. U repertoaru prevladavaju veseli i laki komadi, opere i komedije, a najmanje ima tragedija. Skoro polovina komada, koji se daju, česki su, dok su strani autori, osim nemačkih i francuskih, dosta slabo zastupani, a pogotovo veoma malo mi Jugoslaveni. I u ovom pravcu trebalo bi više poraditi na blizanju i međusobnom upoznavanju.

Peti međunarodni kongres lige za seksualnu reformu. U septembru o. g. održaće se u Brnu peti kongres lige za seksualnu reformu, na kojem će predavati najveći kapaciteti u pitanju seksualiteta i t. j. pored domaćih čeških naučnjaka, veliki nemački seksuolog prof. Magnus Hirschfeld, Norman Hair iz Londona, Loimbah iz Kopenhagena, psihoanalitičar dr. Federn iz Beča, sociolog prof. Tao Li iz Kantona i drugi.

300 miliona dolara za besposlene u USA. Kolika je besposlica u Udruženim Državama Severne Amerike vidi se i iz toga, da je i sama država pristupila rešavanju ovog teškog pitanja, što dosada nije bio slučaj u Americi i svaki je radnik bio prepun sam sebi, odnosno svojim potpornim društvima. Senat je ovih dana zaključio, da se pojedinim savezima državama dozvoli zajam do ukupno 300 miliona dolara za suzbijanje besposlice.

Radnik-doktor. Ovih dana diplomirao je na univerzitetu u Brnu jedan radnik iz Vitkovskih željezara u Moravskoj Ostravi za doktora prava. Bio je sirota, bez oca, te se je morao brnuti još i za mladu braću pa je ipak vanrednom energijom uspeo da položi ne samo maturu nego da postigne i čast doktora prava.

Manjinska štampa u Jugoslaviji i štampa jugoslovenskih manjina u inostranstvu. Brnske Lidove Novini donose sledeće informacije, koje jasno pokazuju, kako se postupa sa nacionalnim manjinama kod nas a kako pak sa našim u inostranstvu. U Jugoslaviji izlazi za oko milion pripadnika drugih narodnosti 79 listova, od njih 3 velika dnevnika i to madžarski »Naplo« u Subotici, »Dojčes Folksblat« u Novom Sadu i »Morgenblatt« u Zagrebu. Za skoro isti broj Jugoslavena u susednim zemljama izlaze samo dva tehnika u Austriji. O velikoj kulturni nekih naroda, koji toliko pišu o barbarstvu Jugoslavena i »teškim nevoljama« narodnih manjina u Jugoslaviji, izgleda da prema ovim suhim konstatacijama ne treba ni gubiti reči.

Župa Banja Luka

POLAGANJE KAMENA TEMELJCA SOKOLSKOG DOMA U JAJCU I OKRUŽNI SLET ŽUPE BANJA LUKE

U nedelju 5. juna Sokolstvo Vrbaske banovine proslavilo je u Jajcu svoj veliki praznik. Pod pokroviteljstvom bana Vrbaske banovine, g. Svetislava Milosavljevića, povodom polaganja kamena temeljca jajačkog sokolskog doma, održan je okružni slet u Jajcu, na kojem su učestvovala ova bratska društva: Banja Luka, Prijedor, Ljubija, Mrkonjić Grad, Bosanski Petrovac, Glamoč, Drvar, Oštrelj, Visoko i Jajce, te čete iz sela kraj Prijedora i Bosanskog Petrovca.

Za vreme govora društvenog starešine br. inž. F. Šlajmiera

Doček Sokola bio je osobito lep. Na željezničkoj stanici pozdravio je celokupno članstvo starešina Sokolskog društva u Jajcu br. ing. Fedor Šlajmer. Sa stanice, u velikoj povorci, prošli su Sokoli kroz okićeni grad do privremene vežbaonice.

Oko podne počele su svečanosti polaganja kamena temeljca na gradilištu sokolskog doma, na desnoj obali reke Plive. Dolazak bana g. Sv. Milosavljevića burno je pozdravljen sa strane Sokola, građanstva i seljaštva, koje se okupilo u impozantnom broju. Na tribini, okićenoj cvetom i zastavama, dočekao je g. bana izaslanik Saveza i župski starešina.

Pod sokolskim zastavama, starešina jajačkih Sokola i najzaslužniji radnik na podizanju sokolskog doma u Jajcu, br. ing. Fedor Šlajmer, izrekao je ovaj govor, prekidajući burnim odobravanjem:

»Pre sto godina, s rođenjem dra Miroslava Tirša rodila se i uzvišena sokolska ideja. Da proslavi ovaj značajni datum, rođenje genijalnog začetnika Sokolstva, Sokolsko društvo u Jajcu podiže svoj velebitni dom, kao najlepši spomenik svoj onoj sokolskoj braći, koja su se u prošlosti borila za naš divni ideal.

Dajući priznanje tvorcima naše slobode, onoj bezmernoj plejadi mrtvih, sećamo se bezgraničnom zahvalnošću blagopočivšeg Kralja Petra Velikog Oslobođioca, čijim ćemo imenom nazvati naš dom.

U ovom domu, kojem će sada biti postavljen kamen temeljac, neće biti verskih i plemenskih razlika. Ovde će se samo znati za bratsku slogu i ljubav, jer mržnja među nama nema mesta. Odgajajući se čvrste sokolske omladina da naša buduća pokolenja budu snažna tela, zdrava uma i čista srca. To će biti temelj naše vedrije budućnosti.

Pozdravljamo prvog našeg Sokola Nj. Vel. Kralja, našeg Starešinu Nj. Vis. Prestolonaslednika i uzvišeni Kraljevski dom.

Šaljemo im naš sokolski Zdravo! Kad se stižalo silno klicanje, nakon govora br. F. Šlajmiera, ban g. Sv. Milosavljević, sa br. M. Korunovićem, zasnevačim plana sokolskog doma u

Jajcu i pretstavnikom sokolskog Saveza, položio je kamen temeljac i svečanu povelju o podizanju doma. Tom prilikom ban g. Sv. Milosavljević izrekao je značajan i od osobite važnosti govor, iz kojeg donosimo nekoliko izvoda:

»Nacionalizam, od kojeg zavisi politička i kulturna snaga društva, mora da se kultivše, da se neguje, jača i širi, kako pojedinačno tako i kolektivno. To je osnova kulture, bez koje se nikad ne može obezbediti narodna budućnost.

Nacionalni duh mora da provede kroz sve grane narodnog života. Zastarela plemenska ideologija znak je zaostalosti u kulturno-nacionalnom razvoju i slabog međuplemenskog poznavanja.

Sokolstvo je rodilo i razvilo jugoslovenski nacionalizam. Ono nikad nije težilo deobi, a nije zlopamtilo, kad se tiče starih razmirica, već suzbija predrasude i saraduje na zajedničkoj jugoslovenskoj budućnosti.

Sa svojih 25 župa, 906 društava, 798 četa i 140.000 članova, ne računajući tu naraštaj i decu, ono predstavlja pored vojske najmoćniju i najodaniju narodnu uzdanicu.

Izjednačavajući oduvek svoje interese s narodnim, Sokolstvo se bratimi s vojskom i mornaricom, održava kolaboraciju s Narodnom odbranom, zemljoradničkim zadrugama, Jadranskom stražom i sa svima drugim nacionalnim ustanovama i udruženjima. Sokolska se ideja razvijala gotovo naporedo s jugoslovenskom idejom, sokolska je prošlost najtešnje vezana za istoriju oslobođenja i ujedinjenja Južnih Slovena.

Bila je neobično značajna i međuslovenska sokolska solidarnost za vreme svetskog rata, koja se i danas neguje i širi. Današnja pak situacija naše zemlje nalaže Sokolima da pripomognemo što više narodnom prosvetavanju i razvijanju nacionalne svesti. Njima će taj zadatak biti olakšan onim ogromnim interesom koji postoji u svima našim krajevima za sokolsku akciju, za telesnu kulturu i sport.

Posle g. bana, koji je saslušan s pažnjom i odobravanjem, izručio je pozdrave sokolskog Saveza Sokolima izaslanik M. Korunović. Tople i srdačne reči saveznog izaslanika dočekane su oduševljenim klicanjem Sokola. Govorili su još: delegat Sokolske župe Sarajeva br. Radovan Savić, okružni inspektor u Jajcu br. M. Jeftić i jajački gradonačelnik Stevan Zvicer. Pretstavnik Sokolske župe Banja Luka, Starešina br. dr. Stevan Moljević, u svom govoru je, među ostalim, rekao:

»Današnji dan je za nas jedna velika i retka svečanost, jer se danas udara temelj društvenom domu, jednom lepom sokolskom gnezdu, koje se savija baš ovde gde je pre nekoliko vekova tužno završen jedan žaloslan period naše narodne istorije, čija je tragika bila u tome, što nismo bili ujedinjeni, što nas nije prožimao isti duh i što smo, podeljeni i pocepani snaga, morali da podlegnemo navali ujedinjenog i složnog osvajača. Tu istoriju ne treba nikad da zaboravljamo. S toga mi je najveća želja da iz ovog gnezda, kome danas udaramo temelj, izleću čili i hrabri Sokoli i Sokolčići, okupljeni u snažna i nerazdvojna jata, koja će visoko da kruže i okom sokolovim da bdiju nad širokim granicama naše mile otadžbine.

Za vreme svečanosti otvurala je vojna muzika državnu himnu. Posle polaganja kamena temeljca, ispred g. bana i sokolskog starešinstva prodefilovali su svi Sokoli u povorci.

U 3 časa posle podne, pred 2500 gledalaca, na prekrasnom vremenu, počele su sletске vežbe na igralištu S. K. Elektrobošne. Nastupilo je ukupno oko 500 vežbača sa seoskim Sokolima. Vežbe su posve zadovoljile. Izveden je odlično organizovao brat M. Volk. Toplo su pozdravljeni Sokolčići i seoski Sokoli. Priredbama je prisustvovao g. ban.

Na svršetku je otpevao pevački hor jajačkih Sokola pet pesama u odličnoj izradi horovode brata Milana Ilića.

Prigodna rasprodaja pred sleđ

uz ponovno sniženu cenu od 10— Din

prof. Fr. Malin: „**Udžbenik češkog jezika**“ i „**Češkoslovačka i Češlovaci**“

Knjige neophodno potrebite svakom Sokolu i Sokolici, koji će učestvovati svesokolskom sletu u Pragu

Naručuju se kod: **Jugoslovenske Sokolske Matice, Ljubljana (Narodni dom)**

Župa Beograd

SA SEDNICE T. O. ŽUPE

Glavne tačke dnevnog reda bile su slet u Pragu, okružni sletovi i tečaj za sudije u odbojki.

Rešilo se da će naraštaj muški voditi u Prag br. Čolović Petar, a ženski s. Marija Vojnović. Pre odlaska našeg naraštaja izvršile se detaljni pregled vežbi, i to za muški naraštaj u vežbama Sokola I, a za ženski naraštaj u Matiji, gde će se pozvati i naraštaji iz drugih društava; vežbe će se izvoditi uz muziku.

Sličan pregled izvršile se i nad članstvom. Nevežbači redovito i u velikom broju posjećuju posebne časove, na kojima se sem strojnih vežbi predaje: ideologija i istorija Českoslovačke i Čehoslovačke.

TEČAJ ZA ODBOJKU

14, 15 i 16. o. m. drži se tečaj za sudije u odbojki. Na tečaju predaju najstariji i prvi poznavaoči te igre kod nas, a to su br. Doka Ilić i Franjo Vanjek. Za sada program tečaja promenio se u toliko, što će redovni časovi biti od 6 do 10, posle toga kupanje do 12 časova. Posle podne časovi će početi u 15, a završiti u 20 časova.

Po završenim predavanjima tečajci stiču pravo na polaganje sudijskog ispita.

AKADEMIJA SOKOLSKOG DRUŠTVA BEOGRAD V

Da bi moglo društvo pružiti svojim revnosnim i siromašnim članovima izvesnu materijalnu pomoć, odlučilo je održati akademiju i još nekoliko priredaba. Ova prva priredba, a ujedno i najvećeg stila, i ovoga puta je privukla prijatelje Sokola, koji su zadovoljni pozdravili lep i tehnički primerno izveden program, koji je ovoga puta bio popunjen recitacijom br. Drag. Gošića, člana Narodnog pozorišta. On je recitirao »Odu slaven-skoj sokolskoj ideji« od br. dr. M. Gladojevića.

Na programu su bili A. Mudri, Bogunović, Svarcvald, F. Krizmanić kao i sastavi članova društva.

Usred programa stupila su dva Sokola na pozornicu i ukratko predstavili prisutnima, kako je njihov sadašnji načelnik pre punih 25 godina počeo da saraduje u Sokolstvu. Samo starešinstvo društva kao ni sam br. Dordević Čedomir nisu znali za ovu prijetnu i tihu proslavu, kojoj su inicijatori članovi prednjačkog zbora, koji su svom načelniku predali mali poklon. Brat načelnik izazvan od prisutnih, morao je izaći na pozornicu da primi dar, koji je primio uz očigledno uzbuđenje.

Tako je ova akademija ujedno bila i jedan tih jubilej, koji odiše sokolskom skromnošću.

Akademija je bila dobro posećena, a među ostalim gostima bio je skoro ceo tehnički odbor župe sa načelnikom.

Dikovdanski svečani broj »Sokolskog glasnika«

izći će dne 24. juna. Rukopise za ovaj broj prima uredništvo, oglaš i narudžbe uprava lista najdalje do 20. juna 1932.

Župa Celje

IZ KRONIKE SOKOLSKOG DRUŠTVA MOZIRJE OB 50-LETNICI

Dne 26. juna 1932. praznuje Sokolsko društvo Mozirje 50-letnicu svojega obstoja. Ob tej pomembni priliki bo gotovo zanimiv kratak pogled nazaj v dobo od ustanovitve do danes.

Dr. Josip Fon, primarij v Zagrebu, rodnom Braslovčan, je videl vstajati zagrebškega Sokola, Vekoslav Legat pa ljubljanskega. Prihajala sta na počitnice v Mozirje in navdušila tukajšnje narodnjake za idejo ustanovitve »Savinjskega Sokola«. Naši takratni prvoboritelji: Joža Lipold, Anton Goričar, Jože Pirš, Ivan Vranković, Anton Škoflek in Ivan Klemenak v Mozirju, Ivan Gaberšek in Franc Sentak na Vranskem, Pauer Josip, Prislan in Puncer v Braslovčah in mnogo drugih se je strnilo v osnovni odbor leta 1881 in so 20. marca 1882. predložili namestništvu v Gradcu pravila novega društva, ki naj bi pod imenom »Savinjski Sokol« obsegalo vso savinjsko dolino z vstetim Celjem in Šoštanjem. Dne 14. maja 1882. so bila pravila potrjena in od obnove zbora dne 29. maja istega leta sprejeta. Savinjski Sokol je pozneje spremenil svoje ime v »Mozirski Sokol«. To je geneza današnjega društva. Kako veliko je bilo zanimanje za Sokola v početku, kaže število prvih članov leta 1882. V okraju je bilo 202, v trgu Mozirju pa 25 članov. Med temi so bile najodličnejše osebe in tudi duhovniki. Neki še živeči duhovnik je celo maševal ob asistenci dveh Sokolov z rdečo srajco pod »koretletjem«.

Leta 1884. je bila blagoslovljena zastava, izdelana v Pragi. Kona, ka-

tero jo diči je slična »srbskii«, morala pa se je vsled ukaza namestništva v Gradcu odstraniti. Bila je pa po preobratu zopet pripeta ob priliki poleta Sokola v naš Čakovec. Blagoslovljenje zastave po braslovškem dekanu Bohinju, se je vršilo pred kapelo sredi trga. Slavnostni govor je imel prvi starosta Joža Lipold. Navzočih je bilo veliko društev in deputacij iz vseh krajev tako, da je prisostvovalo svečanosti gotovo nad 2000 ljudi. Posebno je omeniti zagrebške, goriske, tržaške, ljubljanske in praške Sokole, Slovensko pevsko društvo Ptuj, »Slavica« iz Ljubljane in »Liro« iz Kamnika. Sokolov v kroju je bilo nad 400. Kumovala je gospa Vasičeva iz Celja.

Danes diči društveni prapor 7 trakov, masivni srebrni sokol pa mu je čuvar.

Po takratnem običaju je društvo imenovalo že leta 1884. za svoja častna člana dr. Jos. Fona in biskupa Strossmayerja, leta 1906. pa Franja Stifterja, univerzitetnega profesorja v Kalugi na Ruskem, kateri je bil rodom iz Solčave, in Marka Lipolda, pozneje pa še večletnega zaslužnega člana in starosta Rudolfa Peveca in dolgoletnega starosta Lipolda Ivana, ki aktivno sodeluje v društvu od ustanovitve do danes.

Društvo je prirejalo pogosto oborove seje v krajih bivališča odborikov. Navdušeni izleti v bližnje in oddaljene kraje so mnogo pripomogli k povzdigu narodne zavesti. Iz množice takih izletov naj bode omenjen samo izlet v taktat nemčurski Šoštanj, kjer je bil Sokol zavratno napaden s kamenjem, priboril pa si je kot trofejo policijsko sabljo in kapo.

Ze takoj v početku si je društvo nabavilo telovadno orodje ter gojilo telovadbo v manjšem obsegu. Prirejalo je čisto gledališke predstave in veselice.

Za časa svetovne vojne je sokolsko društvo Mozirje, kakor vsa ostala društva, prenehala delovati. Brat Ivan Lipold in drugi starejši člani so skrili društveno zastavo in ves inventar v seno in slamo, sicer bi ga bile avstrijske oblasti zaplenile in uničile.

Takoj po preobratu se je zastava zopet znašla na starem mestu in delovanje društva je na novo oživel.

Dne 28. maja 1922. je društvo proslavilo 40-letnico svojega obstoja. Ta proslava je sijajno uspela ter gre za hvala v prvi vrsti takratnemu starosti Rudolfu Pevecu in drugim poštvovalnim tržanom. Podrobnosti tega jubileja so priobčili naši listi in jih radi omejenega prostora ne moremo navesti.

Minulo je 10 let od tedaj in naše društvo stoji pred 50-letnico. V teku teh desetih let je izvršilo mnogo sokolskega dela. Udeležilo se je s telovadečimi člani vseh večjih zletov in sicer leta 1922. vsesokolskega zleta v Ljubljani, leta 1924. sokolskega sabora v Zagrebu, leta 1926. vsesokolskega zleta v Pragi ter leta 1930. vsesokolskega zleta v Beogradu, med tem časom pa vseh župnih, okrožnih in društvenih nastopov.

V začetku leta 1932. je štel naše društvo 60 članov in 43 članic, skupaj 103 članstva. Sedanji starosta Jože Troger je danes 21. starosta v vrsti. Predpriprave za proslavo 50-letnice z okrožnim zletom Savinjsko-saleškega okrožja so v polnem teku. Sporazumno z občino pripravlja društvo telovadišče ob Savinji, kjer bo prostora za 500 telovadcev. Telovadeče članstvo in deca se marljivo pripravljajo za javni nastop, ki bode eden največjih v celjski sokolski župi v tem letu. Pričelo se je tudi že z nabiranjem dobitkov za veliki srečolov.

Kakor že omenjeno, je proslava 50-letnice združena z okrožnim zletom Savinjsko-saleškega okrožja, ki je obvezen za vsa v okrožje spadajoča društva, od katerih pričakujemo polnoštevilno udeležbo. Bratsko vabimo pa tudi društva drugih okrožij in žup, ter želimo videti na tej proslavi tudi zastopnike matičnih društev Ljubljane in Zagreba, kakor tudi zastopnike ob času ustanovitve društvu naklonjenih mest Celja in Ptuja.

SOKOLSKO DRUŠTVO ARTICE

V nedeljo, dne 5. juna 1932. je priredilo mlado artičko Sokolsko društvo svoj prvi letni javni nastop. Vsi, ki so posetili to prvo prireditve v Artičah, so bili prijetno presenečeni. Ni hč ni veroval, da zamore komaj ustanovljeno društvo v tem kratkem času pokazati takšne uspehe. V tem smislu je govoril tudi starosta brežiškega Sokola br. Zdošek Josip, ki je stavil mlade Artičane za vzgled vsem drugim društvom. Artičani pa se imajo tudi v veliki meri njemu zahvaliti za vso njegovo pomoč, katero jim ob vsaki priliki nudi. Zelo mnogo pa je žrtvoval in pripomogel k temu uspehu starosta domačega društva br. Rožman Martin sam, ki je dal na razpolago vse, kar se je pri nastopu potrebovalo. Pod njegovim vodstvom je dobil artički Sokol lep razmah, da se bo in se tudi mora vkoreniniti sokolska misel v Artičah. Za nastop sta pa pripravila članstvo vneta sokolska delavca načelnik br. Grabaršek Karel in načelnica sestra Vida Hiršmanova, ki sta bila ob vsaki priliki na razpolago članstvu v telovadnici. Velike odgovorno-

sti se je zavedalo napram društvu Sokolstva samo, ki je storilo vse, da bi se ta društvena prireditve obnesla čim najboljše.

SOKOLSKO DRUŠTVO SV. PETER POD SV. GORAMI

Naše mlado društvo priredi svoj II. javen nastop 14. avgusta. Kdor je bil lansko leto na nastopu, bo sigurno uverjen, da bode tudi letošnji nastop prava sokolska manifestacija. Društvo si je že zasiguralo sodelovanje sosednjih društev, tako da bo program nastopa pester in obilen. Marljiva gasilska godba iz Krškega bo dala svečanosti tudi poseben značaj.

Župa Celinje

SOKOLSKO DRUŠTVO ĐENOVIĆ

Naše društvo priredilo je dne 5. juna 1932. na školskom vežbalištu svojo ovogodišnju javnu vežbu.

Več u 16 sati sve vežbalište su prekrili mornari, artiljerici, českoslovački oficiri i četa českoslovačkih vojnika.

Vežbe su počele tačno u 16½ sati. Simboličku vežbu »Za dom u bojni grom« vežbalo je 9 Sokola, ovu je vežbu sastavio prvi načelnik našeg društva brat Ivan Kovač. Prašku vežbu za 1932. g. vežbalo je 20 članova, a isti broj i Kovačevu vežbu s veslima. Simboličku vežbu »Hej trubaču« vojske i mornarice za Praški slet, koju je postavio brat Ivan Kovač vežbalo je 20 vežbača. Tri skupine pravilo je 11 članova. Na spravama je vežbalo: na ručama 7, a na preči 6 članova. Zatim je bacalo diskos i koplje 6 članova. Potetalo je konop 20 a bacalo kuglu 6 članova. Vežbu s lptom odbojku je izvodilo 12 članova.

Za sve vreme vežbanja svirala je mornarska muzika. Svaka vežba bila je izvedena i nagrađena od publike silnim aplaudiranjem.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO GORNJA RADGONA

Prihodnjo nedeljo dne 19. juna t. l. razvije društvo svoj prapor in so predpriprave za to veliko svečanost v polnem teku. Praporu bo kumovala s. Marija Požunova, soproga tukajšnjega notarija in agilnega narodnega delavca br. Hinka Požuna. Na predvečer bo bakljada po trgu in podoknica kumici. Pri tej v našem obmejnem trgu prvi v večjem obsegu zasnovani prireditvi bodo sodelovala vsa društva iz murskega okrožja in sosesčine. Vsi hišni posestniki se naprošajo, da skrbijo za to, da bodo ulična okna ob priliki obhodov po trgu na predvečer in sam dan slavlja okrašena ter na predvečer tudi razsvetljena. Slavnostni čin razvitja prapora, ki mu bo kot savezni delegat prisostvoval br. dr. M. Kovač iz Maribora, se bo vršil v nedeljo po končani povorki ob pol 12. pred občinsko hišo.

To naše veliko sokolsko slavlje bo zares prava manifestacija državne, nacionalne in sokolske ideje, našim neprijateljem in mlačežem pa javen dokaz, da naša slovanska vzajemnost ni le prazna fraza. S svojim obiskom pa pomognimo utrditi naš narodni tabar v tej pomembni obmejni sokolski trdnjavi.

Župa Novi Sad

JAVNA VEŽBA SOKOLSKOG DRUŠTVA SUBOTICA, 5—VI.

Po veoma lepom vremenu održao se ovogodišnji ispit, da tako nazovemo ovaj prikaz jednogodišnjeg uspešnog delovanja ovog dobrog i naprednog društva. Po svemu imao se utisak jednoga župskog sleta, jedino u nekim tačkama se primećivalo, da je to ipak samo društvena javna vežba. Načelnštvo sa pred zborom izradilo je detaljan raspored, po kojem su probe počele već u subotu 4. o. m. popodne, i nastavile se u nedelju ujutro, kada su održane i utakmice za seoske čete.

Povorka je krenula nešto posle 11 sati sa igrališta Sport. kluba »Bačka«, prošla je glavnim ulicama grada, te je pred Sokolskom čitaonicom izvršila mimohod pred zastavom i starešinstvom. U povorci je uzelo učesća 2010 sokolskih pripadnika, od kojih je bilo: m. dece 654; ž. dece 747, ž. naraštaja: 6 u svečanom i 36 u vežbačkom odelu; m. naraštaja 44, m. naraštaja iz građanske škole 268; članica u narodnom odelu 3, u odori 9 i vežbačkom 24, članova u odori 102, u civilnom odelu 64; članova sokolskih četa 52. Povorka je prošla u uzornom redu. Istina, da joj je izgled bio malo pokvaren onima, koji su pored dece išli u civilnom odelu sa kišobranima i sunčobranima. Kasnije sam video, da su to sve braća, ali samo po tome što nose sokolsku značku, jer su međusobno i sa decom govorili mađarski. Ne znam kako da se to tumači.

Popodne u 16.30 počela je javna vežba pred punim igralištem Sport. kluba »Bačka«.

Prvo je nastupio muški naraštaj građanske škole (320). Pre početka vežbanja br. starešina pozdravio je naraštaj jednim kratkim ali jezgro-

vitim govorom, prožetim čistim sokolskim duhom. Zatim je predao pehar, prelazan dar, najboljem naraštaju u društvu, br. Rudolfu Ladenhauseru, koji je u dugačkoj i svestranoj utakmici postigao prvo mesto sa 126-58 bodova. Drugi su: Deklić Dragutin i Stopar Boleslav sa 125-08, a treći br. Kujundžić Josip sa 116-30 bodova. Ovo je duga i svestrana utakmica, jer se naraštaji takmiče kroz celu godinu u tačnosti, urednosti i ostalim sokolskim vrlinama; izrađuju od strane prosvetnog odbora zadane ideološke sastave, i tek na kraju se takmiče u gimnastici i lakoj atletici. Po zbroju svih tih ocena određuje se najbolji među njima, i ureže mu se ime u pehar. Zaista ovakova utakmica je možda jedinstvena u našem Sokolstvu, i bez sumnje jedno od najboljih sredstava za vaspitanje našega naraštaja, koji u budućnosti treba da bude nosilac uzvišenog, čistog i beskompromisnog Sokolstva. — Nakon predaje pehara i naraštajske zastave, pobednici su otpustili, pa se prešlo na vežbanje. — Naraštaj građanske škole lepo i složno je odvežbalo proste vežbe, dobro je pazio na pokrivanje, je dino je sastup išao malo nejednako, a i sam otpust je bio dugačak; no za ovo poslednje svakako nisu oni krivi. — Nastupila su zatim muška deca (720) sa palicama. Svojom dobrom izvedbom i tačnim pokrivanjem digli su svoju tačku na prvo mesto. Međutim ima i ovde jedno »ali«. I pored jasnog i izričitog propisa načelnštva, kako imaju ona braća učitelji nastupiti koji vode kolone, a nemaju vežbačkog odelu, nastupili su ovi u raznobojnim civilnim odelima; neki bez, neki u kaputu, neki bez kaputa sa sešiom na glavi i t. d. Rekord u ovom svakako nosi onaj — možda brat — koji je o levu ruku obesio kišobran, iako je bio tako divan sunčan dan. Pored ovog velikog nedostatka, braća učitelji nisu pokazali ni naročitu spremu za vođenje kolone. — Nastupila su zatim ženska deca (790) sa balonima; i ona su dobro vežbala iako ne tako dobro, kao njihova braća malo pre, ali u glavnom trudili su se da dobro paze na složnu izvedbu i dobro pokrivanje. I ovde bi se moglo isto reći što i za braću učitelje. — Ženski naraštaj (48) vežbao je dobro, no više pažnje su trebale sestre posvetiti ravnanju i pokrivanju; sastav je išao veoma slabo i nejednako, otpust dobar. — Muška i ženska deca na spravama i igre; osam odeljenja sa 82 vežbača vežbala su razne dečije igre, zatim na gredi, koziću i niskom razboju. Seoske čete (32) vežbale su proste vežbe. Početak je bio loš, toliko, da su morali početi nanovo, pa je zatim sve išlo lepo i složno; i pokrivanje je bilo dobro. — Posle vežbe br. starešina predao je dar pobedničkoj vrsti Sokolske čete Tavankut, koja je postigla 139-41 bodova. Kao druga bila je vrsta iz Bajmoka

sa 137-50 bodova, a treća opet vrsta iz Tarankuta sa 118-97 bodova.

Iza ovih nastupili su članovi i članice, te oba naraštaja na spravama; 10 odeljenja sa 84 vežbača. Iza poduzeg trajanja ove tačke programa, nastupio je muški naraštaj (144) sa prostim vežbama, koje su dobro odvežbali, ali ni oni nisu dovoljno pazili na pokrivanje. — Članice (20) najzlost najmalobrojnija grupa (kao i u svima našim društvima) vežbale su naše proste vežbe za Prag sa dosta pažnje i složno. Članovi (72) proste vežbe za Prag, vežbane su lepo i složno.

Pri koncu treba reći, da je tehnički uspeh ove priredbe odličan, što se ima zahvaliti vrednom i predanom radu celokupnog prednjačkog zbora, jer zaista ne znam, da je u našim sokolskim analizama i gde zabeleženo, da je jedno društvo na svojoj društvenoj javnoj vežbi, bez učesća i jednoga člana sa strane, izvelo 2312 vežbača. Ne sporim da polovicu toga broja čine deca, ali i njih je neko morao spremati, pa stoga i njima puno priznanje na poštovanom radu. Društveno tehničko vodstvo se pak pokazalo dorašlim da sa puno spremnosti rukovodi ovakim masama. — Druga stvar je sokolska muzika; o njoj je bilo već dosta reči u dopisima iz Subotice. Braća su sa puno volje i energije položili ovaj teški ispit izdržljivosti, jer nije lako početi svirati na probama u 6 u jutro i završiti u 7 na veče, sa minimalnim prikidom od 2 do 3 sata preko ručka. Želeti je braći da vredno i svesno istraju u ovoj vrsti svog sokolskog delovanja i mogu biti uvereni, da im uspeh neće izmaći; želeti im je, da uskoro budu u Jugoviji ono što je Kmohova muzika iz Kolina u Č. O. S. —

SOKOLSKO DRUŠTVO ŽABALJ

Sokolsko društvo Žabalj održalo je društveni prednjački tečaj, koji je trajao od 21. januara do 20. marta o. g. Tečaj je pohađalo 12 učesnika, od kojih 7 članova i 5 članica. Predavači su bili: za ideologiju i istoriju Sokolstva

sa 137-50 bodova, a treća opet vrsta iz Tarankuta sa 118-97 bodova.

Iza ovih nastupili su članovi i članice, te oba naraštaja na spravama; 10 odeljenja sa 84 vežbača. Iza poduzeg trajanja ove tačke programa, nastupio je muški naraštaj (144) sa prostim vežbama, koje su dobro odvežbali, ali ni oni nisu dovoljno pazili na pokrivanje. — Članice (20) najzlost najmalobrojnija grupa (kao i u svima našim društvima) vežbale su naše proste vežbe za Prag sa dosta pažnje i složno. Članovi (72) proste vežbe za Prag, vežbane su lepo i složno.

Pri koncu treba reći, da je tehnički uspeh ove priredbe odličan, što se ima zahvaliti vrednom i predanom radu celokupnog prednjačkog zbora, jer zaista ne znam, da je u našim sokolskim analizama i gde zabeleženo, da je jedno društvo na svojoj društvenoj javnoj vežbi, bez učesća i jednoga člana sa strane, izvelo 2312 vežbača. Ne sporim da polovicu toga broja čine deca, ali i njih je neko morao spremati, pa stoga i njima puno priznanje na poštovanom radu. Društveno tehničko vodstvo se pak pokazalo dorašlim da sa puno spremnosti rukovodi ovakim masama. — Druga stvar je sokolska muzika; o njoj je bilo već dosta reči u dopisima iz Subotice. Braća su sa puno volje i energije položili ovaj teški ispit izdržljivosti, jer nije lako početi svirati na probama u 6 u jutro i završiti u 7 na veče, sa minimalnim prikidom od 2 do 3 sata preko ručka. Želeti je braći da vredno i svesno istraju u ovoj vrsti svog sokolskog delovanja i mogu biti uvereni, da im uspeh neće izmaći; želeti im je, da uskoro budu u Jugoviji ono što je Kmohova muzika iz Kolina u Č. O. S. —

Sa društvenog prednjačkog ispita u Žablju

br. Stevan S. Petkov, starešina; za sokolsku književnost te organizaciju i upravu br. Dord. V. Živanov, prosvetar; za lekarske predmete sestra dr. Sofija Paroški, društveni lekar; za telovežbački sustav i metodu, upravljanje sa spravama i oprema vežbališta brat Jovan Idudov, načelnik.

Ispit je održan 17. aprila o. g. Is-

Župa Sarajevo

SOKOLSKO DRUŠTVO NOVO SARAJEVO

Sokolsko društvo Novo Sarajevo održalo je svoj ovogodišnji prednjački tečaj, kojega je vodio brat V. Juraneć. Program tečaja sadržavao je ideološki i tehnički rad i izveden je u celosti. Tečaj je pohađalo 14 članova. Ispit je obavljen 28. i 29. maja pod predsedništvom člana načelnštva župe Sarajevo brata R. Azmana, ispltu je

Stevan, Jovanović, Svetozar, Boškov, Novak, Ačanski, Zdravko, Zlokolic, Dord. i Krga Miloš; sestre: Maletić, Desanka, Savin Femka, Savin Drenka, Paroški Sofija i Tapavica Aleksandra, sa opštim uspehom vrlo dobar.

Ovaj društveni prednjački tečaj je prvi u ovom društvu i rezultat istoga je više nego zadovoljavajući.

pristupilo 10 članova, od kojih su šestorica položili ispit sa vrlo dobrim, a ostali s dobrim uspehom. Ovu šestoricu izvršenih tečajaca šalje društvo Novo Sarajevo u Prag na IX aversokolski slet o svom trošku, da bi tako upotunili svoje sokolsko osposobljenje. Kao prednjački pomoćnici, ova šestorica braće će nesumnjivo znatno ojačati tehnički rad društva Novo Sarajevo.

S naređenim priznanjem ističemo rad gdie dr. Balijan koja se spremna

odazvala Upravi društva i u tečaju održala niz predavanja i anatomije i higijene.

SOKOLSKO DRUŠTVO SARAJEVO

Na dan 5 juna o. g. izvršeno je razvijanje zastave Sokolske čete Pazarić. Zastavi je kumovao sekretar »Prosvete«, narodni poslanik i poznati nacionalni i prosvetni borac br. Vasilj Grdić. Već tim odličnim kumstvom dobila je ova sokolska svečanost naročiti svoj značaj. Tom prilikom okupilo se u Pazariću, uz starešinstvo župe Sarajevo i društva Sarajevo s društvenom glazbom i velikim brojem članova, gotovo celokupno članstvo četiriju okolnih četa. Sokolske čete Pazarić, Hradić, Ilić, Blažulj i Raskršće održala su skupni javni čas, u komu je učestvovala i jedna vrsta članova Sokolskog društva Sarajevo.

Program javnog časa bio je sledeći: 1) proste vežbe članova; 2) nastup članica; 3) vežbe muškog naraštaja; 4) vežbe naraštaja društva Sarajevo; 5) skupine; 6) vežbe na preči članova Sokolskog društva Sarajevo; 7) Napred zastava slave, izvodilo članstvo četa.

Celi program je izveden vrlo dobro. Naročito su interesovanje pobudile seoske Sokolice izvođeći vežbe uz pevanje narodnih pesama. Ove vežbe je složila načelnica župe Sarajevo sestra Jelena Dopudža; vežbe su ovom prilikom pokazale, kako se prema ovogodišnjem zaključku S. P. O. može s uspehom unositi nacionalni duh u naš sokolski rad.

Ovu sokolsku svečanost, radi osobite njene važnosti, posetio je naš veliki prijatelj Sokolstva, a naročito sokolskog rada na selu, ban Drinske banovine br. Velimir Popović, u pratnji načelnika br. Stanisavljevića, komandant armije, br. arm. general Belić, načelnik grada Sarajeva br. Asimbeg Nutevlić, predsednik »Prosvete« g. dr. Savo Ljubibratić, narodni poslanik br. Jovo Princip i mnogi drugi. Kuma zastave brata Vasilja Grdića dočekali su sokolske čete svečano na stanici i dopratile ga u povorci na vežbalište. Po izvršenom programu izvršeno je svečano razvijanje zastave. Br. V. Grdić održao je pred skupljenim članstvom svoju Sokolskih četa vrlo lep patriotski govor.

Pošto se starešina čete zahvalio kumu i predao zastavu zastavniku uz propisanu zakletvu, uzelo je reč stare-

šina župe br. dr. Besarović, koji svojim lepim govorom, protkanim teškim i divnim reminiscencijama iz doba tamnovanja i stradanja, naročito naglasio herojstvo i neiscrpni nacionalni idealizam br. Grdića, kada je oproštajući se sa svojim drugovima, kao osuđeni na smrt, svoj oproštaj završio poklikom Srbiji. Posle počasnog pozdrava zastavama, ova se svečanost pretvorila u narodno veselje, puno lepih pojava novoga života u našem selu. Naročito treba istaći, da je naše selo putem sokolskih četa poslo jednim zdravim putem, na kome se najvećim uspehom uklanjaju zapreke verske i plemenske podvojenosti. Apokaliptično je tačno, da nijedan pokret u našem selu nije dosad uneo toliko poverenja i sloge među braćom raznih konfesija kao što je to učinio pokret seoskog Sokolstva. Na nama je da ga smišljeno proširujemo i produbljujemo; i u koliko to delo s uspehom izvršimo, u toliko ćemo postaviti zdrave temelje našem Sokolstvu na selu.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO KASTAV.

Sokolsko društvo u Kastvu priredilo je dne 5 juna o. g. svoju veliku godišnju javnu vežbu na pomen dana oslobođenja ispod tudinskog jarma.

Zbor članstva bio je u 5 i po sati pp. na starodrevnoj »Crkvinici«, a u 6 sati pp. krenula je povorka na čelu s glazbom bratskog Sokolskog društva iz Marinića na vežbalište.

Nastupile su sve kategorije društva veoma lepo i tehnički doterano i to: 1. Ženska deca predvodila je sestra Buzdon Valerija. 2. Podmladak muški, predvodio je i izveštao načelnik brat Dukić Ivo. 3. Ženski naraštaj, predvodila je sestra Stanić Smiljana, a nastup i izveštava vežbala bila je odlična. 4. Članstvo, proste vežbe i vežbe na spravama, predvodio je brat Bačić Emanuel, koji je preste vežbe sastavio i tehnički veoma dobro doterao. 5. Ženske članice, predvodila je i izveštala načelnica sestra Rubeša Milojka, ovaj nastup iznenadio je ne samo publiku, nego i same starije tehničare. Sve vežbe pratio je na harmoniju brat Jurdana Stanko i s violinom vrli brat Brozović Božidar. Bratska glazba Marinići izvršila je svoju bratsku dužnost do kraja, što je vredno svake pohvale.

Poset je bio veoma dobar, a sama

zabava je protekla upravo u bratskom i lepom raspoloženju.

OKRUŽNI SLET U SENJU 19 JUNA

Pripreme za okružni slet vinodolsko-uskočkog okružja, koji će se održati u nedelju 19 o. m. u Senju, u punom su toku. Za ovu priredbu vlada u sokolskim redovima veliko zanimanje. Tog će dana nastupiti sa svim kategorijama sokolska društva celoga okružja u zajedničkim vežbama i posebnim točkama. Prema dobivenim informacijama, na sletu će sudelovati i jedan odred pešadije iz Otočca i nekoliko momaka naše ratne mornarice iz Selaca, koji će izvesti neke svoje vežbe s puškama. Zamoljena su i sva susedna bratska društva da uznu učešća na ovom sletu. Već su neka društva iz Hrv. Primorja najavila svoj dolazak s oko 150 članova, naraštaja, dece i prijatelja Sokola. Nema sumnje da će se našim pozivu odazvati i ostala sokolska društva od Sušaka do Crikvenice, pa otoka Krka i Raba. Računamo na njihovu bratsku pomoć u našem radu oko budućnosti sokolske i narodne jugoslovenske svesti na ovoj izloženoj tački našega Primorja. Uvereni smo, da će i Jadranska Plovidba u Sušaku, koja je i do sada uvek podupirala svaki narodni pokret, sa svoje strane sve učiniti, da ovaj slet što bolje uspe, te će za taj dan odrediti izlet iz Sušaka u Senj.

Tako će biti omogućeno svim sokolskim društvima i brojnim Jugoslovenima Primorcima da pohode naš lep Senj.

SOKOLSKA ČETA U SKARAMA KOD OTOČCA

9 juna o. g., na Spasovdan, uputila su se iz Otočca u Skare braća, da kao delegati društva prisustvuju osnivanju Sokolske čete u Skarama. Na sastanku su braća delegati Sokolskog društva Otočac razložili sakupljenim seljacima i seljakinjama svrhu dolaska i razložili potrebu osnivanja sokolskih četa na selima. Pošto su se prisutni izjavili spremnima da stupe u sokolsku četu, izvršen je odmah popis, a nakon toga je izabran upravni odbor.

Istom prilikom održana je animirana zabavica pod vedrim nebom na kojoj je nastupio ženski i muški naraštaj Sokolskog društva Otočac s prostim vežbama, sokolski podmladak osnovne škole u Skarama s prostim vežbama i podmladak Crvenog krsta

osnovne škole u Skarama sa dva kratka igrokaza.

Iza toga je zaključeno, da će se u nedelju 12 o. m. s četom u Skarama prirediti izlet u susedno selo Doljane, gde je toga dana crkveni zbor, pa će se i tamo upriličiti u svrhu propagiranja Sokolstva isto ovakova zabavica kao u Skarama. Pošto na 28 o. m. priređuje Sokolska četa Vrhovine u Vrhovinama javnu vežbu, to će istoj prisustvovati i nastupiti novo osnovana četa iz Skara, kao i Sokolsko društvo Otočac.

Župa Vel. Bečkerck

SOKOLSKO DRUŠTVO BANAT. KARLOVAC

26 maja tekuće godine Sokolsko društvo u Banatskom Karlovcu održalo je svoj ovogodišnji sokolski javni čas. Organizacija javnog časa i ovoga puta je bila na svojoj visini. Vežbe određene za ovogodišnji okružni slet u Beloj Crkvi izvedene su na potpuno zadovoljstvo mnogobrojnih gledalaca i školske omladine. Naročito su se istakli svojim nastupom i preciznim izvođenjem vežbi članovi i ženski naraštaj, a ni muška ni ženska deca nisu za njima zaostajali. Poslednja tačka je bila takmičenje u skakanju i trčanju.

SOKOLSKO DRUŠTVO BELA CRKVA

Okružni slet

Na dan 28 i 29 maja t. g. održan je u Beloj Crkvi okružni sokolski slet Okružja Vršackog. Na ovome sletu učestvovala su sokolska društva: Vršac, Bela Crkva, Jasenovac, Alibunar, Ban. Karlovac, Uljma, Konak, Hajdučica, Dobrica, Velika Greda, Mali Zam, Palanka i Crvena Crkva. Osim ovih društava na sletu su učestvovali: Vojna muzička škola iz Vršca, kao i Donski marijinski institut i Prvi ruski kadetski korpus, kao ruski Sokoli. **Raspored sleta na dan 28 maja:** 1) U 8 časova doček takmičara. 2) Od 9—12 časova utakmica na sokolskom vežbalištu iz lake atletike. 3) U 14 časova doček Vojne muzičke škole iz Vršca. 4) U 16 časova selo u sokolani. — Ceo raspored ovoga dana izveden je uz veliko učešće i na opšte zadovoljstvo. — **Raspored sleta na dan 29 maja bio je sledeći:** 1) U 8 časova doček gostiju na željezničkoj stanici. 2) Od 9—11 časova

proba za javnu vežbu. 3) U 11 časova povorka kroz grad. 4) U 16 časova javna vežba na sokolskom vežbalištu. 5) U 20 časova sokolska akademija. — Četvrti i glavna tačka programa, nažalost, ovoga dana nije mogla biti izvedena usled vremenske nepogode, što je također bio razlog i nedovoljnoj poseti gostiju uveče, prilikom akademije, koja je inače besprekorno izvedena uz izvanredno oduševljenje prisutne publike.

Župa Zagreb

† BRAT MILAN SMILJANIĆ

Našu četu zadesio je nemili udes, jer je dana 24 aprila umro njen tajnik brat Milan Smiljanić u 23 godini života. Dana 25 aprila sahranjen je u G. Trnavi, kamo su ga ispratila braća Sokoli iz Mašića, Nove Gradiške, Okučana i Bodegraja. — Smrću brata Milana Smiljanića četa je osetila težak udarac, jer joj je pokojnik bio jak moralni oslonac, te iako teško bolestan, nije do poslednjeg daha nikada uskratio svoju moralnu pomoć. — Po naravi svojio skroman, tih, neupadljiv, požrtvovan, a iskren i oduševljen pobornik Sokolstva i njegove misli, koji je svojom blagošću širio mnogo toplinu u svojoj najbližjoj okolini. Posedovao je sve vrline čestita građanina, pa je bio voljen i poštovan. — Nad otvorenim grobom brata Milana Smiljanića oprostito se u ime svih starešina brat Branko Knežević i brat Nestor Rodić. — Pokojnom bratu Milanu Smiljaniću neka je večni pokoj i slava!

SOKOLSKA ČETA KUKUNJEVAC

Sokolska četa Kukunjevac, sa svojom IV javnom vežbom, koju je održala 5 o. m. dokazala je brižan rad u tehničkom pogledu, a iz prošlog brata prosvetara Lazara Gačše razabire se, da se ozbiljno sprema i na suzbijanje raznih poroka i da poput braće Hercegovaca, kani ozbiljno raditi i na širenju trezvenosti u narodu.

Javni nastup školske dece, podmladka i članstva čete Kukunjevac, kao i nastup školske dece iz Subocke, naraštaja i članstva matičnog društva u Pakracu, zadivio je gledaoce, jer je sve izvedeno složno, precizno te do sitnice tačno tako, da su vežbači iza svake vežbe bili dugim pljeskanjem nagrađivani. **Stari Soko.**

Klišeje

vseh vrst, enobarvne in večbarvne izdeluje klišarna
JUGOGRAFIKA LJUBLJANA
SV. PETRA NASIP ŠT. 23
Telefon št. 2495

Širite »Sokolski glasnik«!

Trgovina sokolskih potrebščin in krojaški salon

Grga Horvatek

Dobavitelj Saveza Sokola kralj. Jugoslavije

ZAGREB

FRANKOPANSKA ULICA 9

Izdelujem vse vrste predpisane sokolske svečane in telovadne kroje, za vse oddelke moškega in ženskega članstva. Prodajam vse sokolske potrebščine po zelo nizkih cenah. Blago pošiljam po povzetju. — Naročila zunanjih društev se takoj odposlajo.

Lakoafletske sprave!

za sokolska društva

Odbojka!

Specijalne sokolske cijene!

Cijenici besplatno!

M. DRUCKER

Zagreb, Illica 39

Beograd, Knez Mihajlova 35

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah
izvrsne
najsolidnejše
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-BALMASINOVA 15

ŠIRITE SOKOLSKU

!!! ŠTAMPU: !!!

»SOKOLSKI GLASNIK«

»SOKO«, »SOKOLIČ« i

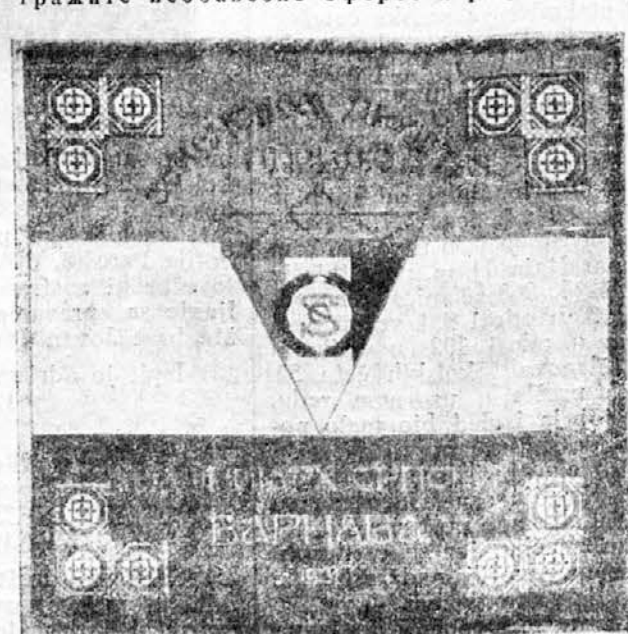
»NAŠU RADOST«

ЈОС. ХАФНЕР * ЛЈУБЉАНА

ПРИСОЈНА УЛИЦА 5 (Табор)

Соколске заставе по прописима СКЈ, по оригиналним напругама — Уметнички рад — Дубоко снижене цене! Тражите необавезне оферте и референце!

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Naslov za brzojavke: »Trikotaža« Zagreb * Telefon interurban št. 26-77

Izvršujem vse vrste sokolskih potrebščin za javni in zletni nastop vseh oddelkov našega članstva in to točno po predpisih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike v originalnih barvah predpisanih krojev se nahajajo v knjigi »Organizacija Saveza SKJ«. Zahtevajte cenike in prospekte. — Cene jako zmerne. — Za točno in solidno izdelavo jamčim.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrebštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspisava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije. Komisijska prodaja odora svoju kategorija

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČERKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831
ZAHTEVAJTE CENIK